



INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU LUBELSKIEGO za 2020 r.



Lubin marzec 2021

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU LUBELSKIEGO ZA ROK 2020**

Spis treści:

Wprowadzenie	3
Ocena występowania zachorowań na choroby zakaźne	4
Ocena stanu higieniczno-sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	18
Analiza wykonawstwa szczepień	20
Bezpieczeństwo żywności i żywienia	22
Jakość wody przeznaczonej do spożycia	32
Obiekty użyteczności publicznej	46
Środowisko pracy, środki zastępcze, choroby zawodowe	52
Ocena stanu sanitarnego placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku	60
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	70
Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	74
Podsumowanie	85

I. WPROWADZENIE

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Lubelskiego za 2020 r. dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz pobranych do badań próbek laboratoryjnych wody i żywności, jak również na podstawie zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych a także przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych. Równoległe do działalności kontrolnej, w celu kształtowania wśród mieszkańców powiatu odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych, prowadzona była działalność oświatowo-zdrowotna.

W 2020 r. prowadzone były przede wszystkim działania mające na celu zwalczanie epidemii Sars-CoV-2.

W następstwie ogłoszenia w Polsce stanu epidemii konieczne stało się zaangażowanie większości personelu w walkę z rozprzestrzenianiem się wirusa Sars – CoV 2.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu lubelskiego w 2020 r.

1. Zachorowalność na grypę.

Na terenie powiatu lubelskiego w 2020 r. w stosunku do 2019 r. zarejestrowano mniej zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne, ogółem zarejestrowano 1391 zachorowań (w 2019 r. - 1745 przypadków). Zgłoszono 14 przypadków potwierdzonych zgodnie z „definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”.

W 2020r. nie zarejestrowano ognisk szpitalnych zachorowań na grypę/infekcje grypopodobne w placówkach lecznictwa zamkniętego.

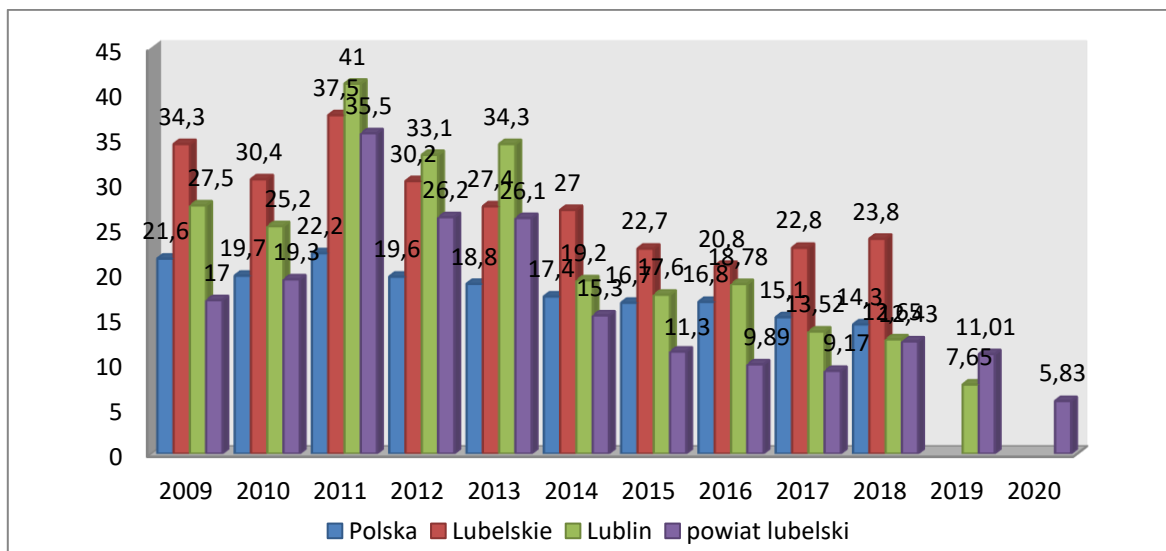


2. Zachorowalność na gruźlicę.



W 2020 r. wystąpił znaczny spadek zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego - zgłoszono 9 przypadków (współczynnik zapadalności 5,83/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 4 przypadki gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 3 przypadki potwierdzone rozmazem płwociny i 1 przypadek potwierdzony za pomocą hodowli prątków.

W 2019r. zarejestrowano natomiast 17 przypadków zachorowań na gruźlicę (współczynnik zapadalności 11,01/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 14 przypadków gruźlicy w okresie prątkowania, w tym 9 przypadków potwierdzonych rozmazem płwociny i 5 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków. Z otoczenia chorych objęto nadzorem 21 osób. Nie wydano decyzji administracyjnych dotyczących osób chorych lub wymagających diagnostyki w zakresie gruźlicy.



Wykres 1. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2019). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski w 2019 r.

3. Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

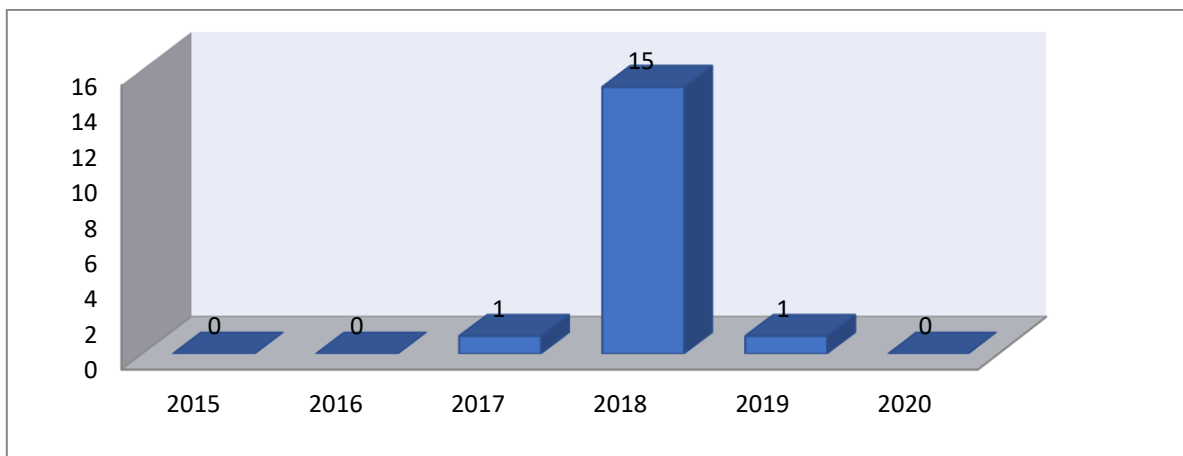
W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B, natomiast w 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe na u kobiety w wieku 62 lat. Nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe



zapalenie wątroby typu B ostre.

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

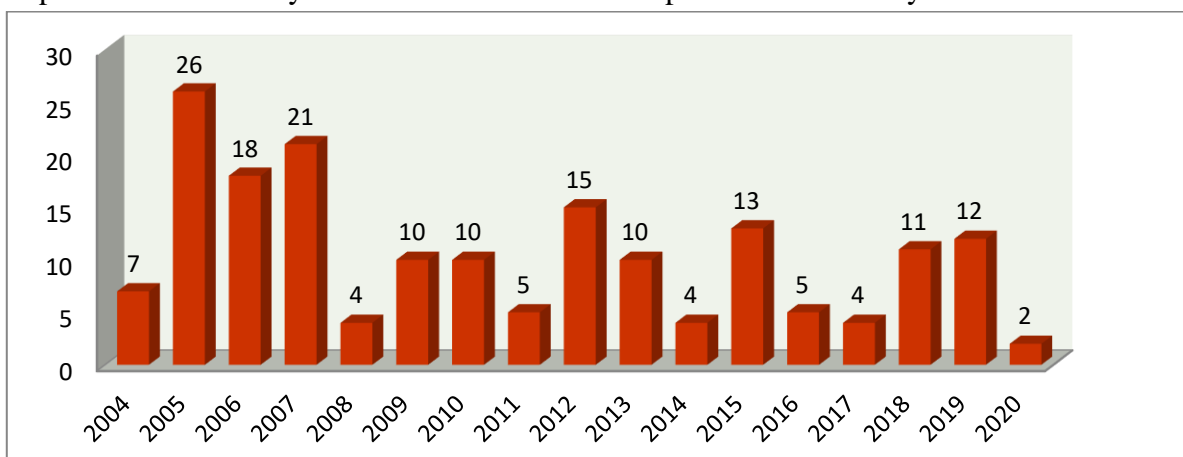
W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania. Zachorowanie dotyczyło kobiety w wieku 35 lat. Zgodnie z informacjami podanymi w wywiadzie epidemiologicznym w/w osoba mogła być narażona na zakażenie po styczności z osobą chorą na WZW typu A (również kontakt domowy z osobami z ogniska z 2018 r.).



Wykres nr 2. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu A na terenie powiatu lubelskiego w latach 2015 – 2020

W 2020 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C – u dwóch kobiet w wieku 43 i 72 lata.

W 2019 r. zarejestrowano 12 zachorowań na WZW typu C – zachorowało 4 mężczyzn w przedziale wiekowym 34-80 lat oraz 8 kobiet w przedziale wiekowym 33-76 lat.



Wykres nr 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie powiatu lubelskiego w latach 2004 – 2020

4. Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażonych HIV i chorych na AIDS.



W 2020 r. zarejestrowano 2 przypadki zakażenia HIV u mężczyzn w wieku 43 lat i 1 mężczyzna (brak danych dotyczących wieku).

W 2020 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na AIDS u mężczyzny w wieku 43 lat.

W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia HIV u mężczyzny w wieku 26 lat.

Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020	
	liczba przypad.	wsp. zapadal.	liczba przypad.	wsp. zapadal.	Liczba Przy p.	wsp. zapadal.	Liczba Przy p.	wsp. zapadal.	Liczba przypad.	Wsp.za p.
AIDS	3	1,98	-	-	-	-	-	-	1	0,64
Nowe zak. HIV	6	3,96	3	1,96	2	1,30	1	0,65	2	1,28

Tabela nr 1. Sytuacja HIV/AIDS na terenie powiatu lubelskiego w latach 2016- 2020.

4a. Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową.

W 2020 r. i w 2019 r. nie zarejestrowano przypadków zachorowania na kiłę.

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na rzeżączkę i inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie, natomiast w 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową wywołaną przez Chlamydie u mężczyzny w wieku 37 lat.



5. Ogniska zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego nie zarejestrowano ognisk poza szpitalnych chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2019 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 5 ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową: 3 ogniska wystąpiły w domach prywatnych, jedno ognisko w przedszkolu oraz jedno ognisko wśród uczestników przyjęcia weselnego. W 3 ogniskach czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis* zaś w 2 ogniskach nie wykryto czynnika etiologicznego (ognisko w przedszkolu oraz wśród uczestników przyjęcia weselnego). We wszystkich ogniskach zachorowały łącznie 32 osoby (15 osób dorosłych oraz 17 dzieci).

W 2019 r. placówki szpitalne funkcjonujące na terenie powiatu lubelskiego nie zgłosiły ognisk epidemicznych zakażeń przewodu pokarmowego.

5a. Zakażenia i zachorowania przenoszone drogą pokarmową (z uwzględnieniem uczestników zatruc zbiorowych).

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

W 2020 r. zarejestrowano 112 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2 - 69 przypadków.

W 2019 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 360 przypadków zachorowań, w tym 177 przypadków u dzieci do lat 2.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2:

W 2020 r. zarejestrowano 18 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2. W 2019 r. zarejestrowano 148 przypadków zachorowań.

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella:



W 2020 r. zarejestrowano 21 przypadków zachorowań w tym: 16 przypadków *Salmonella Enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella Thompson*, 2 przypadki *Salmonella gr.D* i 2 przypadki *Salmonella spp.*, a w 2019 r. zarejestrowano 45 zachorowań: wykryto 34 przypadki *Salmonella Enteritidis*, 9 przypadków *Salmonella spp.*, 1 przypadek *Salmonella Enterica* i 1 przypadek *Salmonella Bredeney*.

6. Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*

W 2020 r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*.

W 2019 r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej, ale zarejestrowano 6 przypadków zakażenia inwazyjnego wywołanego przez *Streptococcus pneumoniae* – 4 przypadki posocznicy u kobiet w wieku 56, 74, 79, 83 lat, 1 przypadek zapalenia płuc wywołanego ww. patogenem u kobiety w wieku 76 lat oraz zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych u mężczyzny w wieku 42 lat.

W 2019 r. zarejestrowano także 24 przypadki zakażenia *Streptococcus pyogenes* (róża) u 13 kobiet w wieku 47-85 lat oraz u 11 mężczyzn w wieku 29-74 lat.

7. Dane o wystąpieniu neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych (z wyłączeniem *Neisseria meningitidis*).

W 2020 r. nie zarejestrowano przypadków neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych u osób zamieszkałych na terenie powiatu lubelskiego.

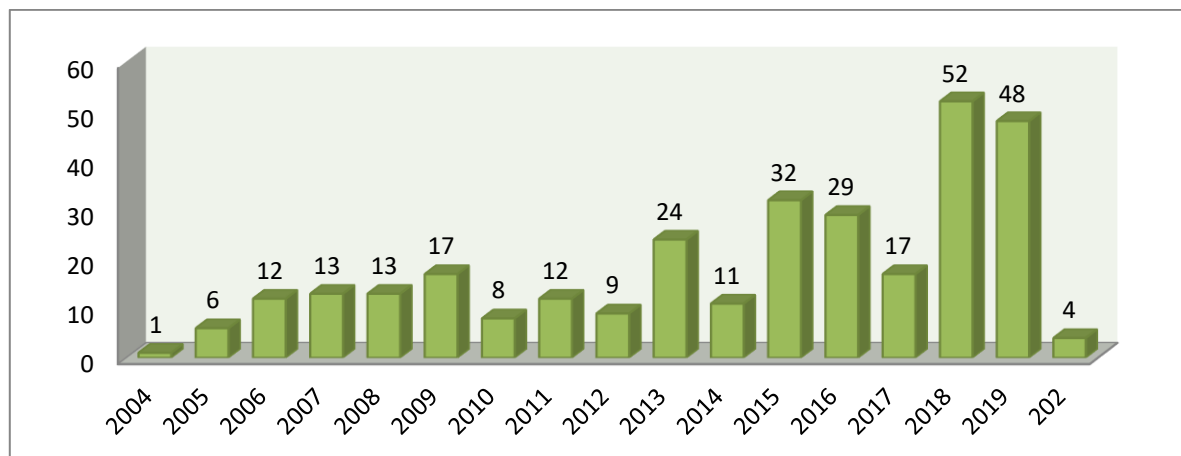
W 2019 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 5 przypadków neuroinfekcji - 1 przypadek zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone u 39-letniego mężczyzny, 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo rdzeniowych u 2 kobiet w wieku 18 lat i 55 lat, 1 przypadek zapalenia mózgu nieokreślonego u kobiety w wieku 55 lat oraz 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu u mężczyzny w wieku 35 lat.

8. Zachorowania na boreliozę.

W 2020 r. zarejestrowano 4 przypadki boreliozy, w tym 2 zachorowania u kobiet w wieku 28 i 65 lat i 2 zachorowania u mężczyzn w wieku 43 i 56 lat.



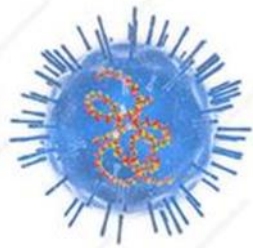
W 2019 r. zanotowano 48 zachorowań na boreliozę, w tym 24 kobiety i 24 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło u osób po 40 roku życia, w szczególności w grupie wiekowej 50-80 lat. Zachorowania u dzieci rejestrowano sporadycznie (2 przypadki u dzieci w wieku 6 i 14 lat).



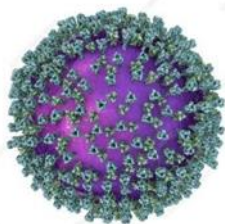
Wykres nr 4. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie powiatu lubelskiego w latach 2004 – 2020

9. Zachorowania na choroby wirusowe (odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna).

W 2020 r. i 2019 r. nie rejestrowano wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego na terenie powiatu lubelskiego zachorowań na różyczkę.



W 2020 r. nie odnotowano również zachorowań na odrę, natomiast w 2019 r. odnotowano 1 potwierdzony przypadek zachorowania na odrę u osoby podlegającej nadzorowi epidemiologicznemu prowadzonemu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie zgodnie z właściwością terenową (mężczyzna w wieku 34 lat).



W 2020 r. zarejestrowano zachorowanie na świnkę u 3 osób, w tym u dwóch chłopców w wieku 5 i 11 lat oraz u dziewczynki w wieku 12 lat. . W 2019 r. zgłoszono 9 przypadków, w tym 4 przypadki u dziewczynek w wieku 5, 6, 13 i 17 lat, 4 przypadki u chłopców w wieku 2, 6, 10 i 12 lat oraz 1 przypadek u mężczyzny w wieku 59 lat.

Ponadto w 2020 r. zarejestrowano 403 przypadki ospy wietrznej natomiast w 2019 r. zarejestrowano 477 przypadków zachorowań na ospę wietrzną.

10. Realizacja zadań z zakresu nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi.

W 2020 r. nie zarejestrowano wystąpienia ostrych porażen wiotkich/poliomyelitis u osób zamieszkałych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie zgłosił 1 przypadek podejrzenia zespołu Gulliauma – Barrego u 17-letniej dziewczyny zamieszkałej na terenie powiatu tomaszowskiego.

W 2019 r. nie zgłoszono zachorowań na ostre porażenia wiotkie/poliomyelitis u osób zamieszkałych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Lublinie. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Lublinie są w stałym kontakcie ze służbami epidemiologicznymi Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie w celu zapewnienia zgłaszalności ostrych porażen wiotkich.



11. Narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień.

Do szczepień przeciwko wściekliznie w 2020 r. zostało zakwalifikowanych 22 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę: psy (6 osób), koty (7 osób), lis (1 osoba), kuna (1 osoba) nietoperz (2 osoby), królik (1 osoba), mysz (2 osoby), wiewiórka (2 osoby).

Do szczepień przeciwko wściekliznie w 2019 r. zostało zakwalifikowanych 24 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie powiatu lubelskiego: psy (15 osób), koty (8 osób), lis (1 osoba).

12. Choroby występujące sporadycznie lub zawlekane z innych stref klimatycznych.

W 2020 r. nie zarejestrowano chorób zawlekanych z innych stref klimatycznych.

W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zatrucia grzybami u mężczyzny w wieku 61 lat. Nie zarejestrowano przypadków zatruc pestycydami. Na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na chorobę wywołaną przez hantawirusy u kobiety w wieku 61 lat oraz u mężczyzny w wieku 28 lat. Ponadto zarejestrowano kleszczowe zapalenie mózgu u mężczyzny w wieku 35 lat.

13. Dane o zarejestrowanych zgonach z powodu zakażeń i chorób zakaźnych.

W 2020 r. zgłoszono 71 przypadków zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 1 zgon z powodu gruźlicy płuc, bakteriologicznie i histologicznie ujemnej (kobieta w wieku 79 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc bez przeprowadzonych badań bakteriologicznych (kobieta w wieku 80 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy układu oddechowego (mężczyzna w wieku 62 lat), 67 zgonów z powodu COVID-19 potwierdzonych badaniami (3 osoby w przedziale wiekowym 50-59 lat i 64 osoby w wieku 60+) i 1 zgon z powodu COVID-19 bez potwierdzenia badaniami (kobieta w wieku 93 lat).

W 2019 r. zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 5 zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 1 zgon z powodu zapalenia mózgu innego i nieokreślonego (kobieta w wieku 55 lat), 1 zgon z powodu zatrucia herbicydem Roundup (mężczyzna w wieku 59 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc potwierdzonej mikroskopowym badaniem płwociny z posiewem lub bez posiewu (mężczyzna w wieku 62 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc bakteriologicznie i histologicznie ujemnej (mężczyzna w wieku 63 lat), 1 zgon z powodu gruźlicy płuc (mężczyzna w wieku 82 lat).

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	Liczba przypadków		Współczynnik		
			2019	2020	2019	2020	
0	1	2					
1	A00	Cholera ^{UE}					
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}					
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}					
4	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe ^{UE/PL}	45	21	29,15	13,50
5	A02.1		posocznica ^{PL}				
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}				
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozą) ^{UE}					
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL, 4)}				
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}				
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}				
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}				
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	48	29	31,09	18,64
14	A04.8		inne określone	1	0	0,65	0
15	A04.9		nieokreślone	3	5	1,94	3,21
16	A04	Inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾	0	1	0	0,64	
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe				
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}				
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>				
20	A05.3-8		inne określone				
21	A05.9		nieokreślone				
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾					
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}	1	0	0,65	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}					
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	196	9	126,95	5,79
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	15	5	9,71	3,21
27	A08.2-3		inne określone	40	22	25,91	14,14
28	A08.4		nieokreślone	52	1	33,68	0,64
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾	148	18	312,04	37,80	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	360	112	233,18	72,0
31		w tym u dzieci do lat 2	177	69	373,18	144,93	
32	A20	Dżuma ^{UE}					
33	A21	Tularemia ^{UE}					
34	A22	Wąglik ^{UE}					
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania ^{UE}					
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}					
37	A27	Leptospiroza ^{UE}					
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}					
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO	2	0	1,25	0	
40	A32	Listerioza ^{UE}					
41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem				

42	A33		noworodków				
0	1		2				
43	A36	Błonica ^{UE}					
44	A37	Krzusiec ^{PL}		1	3	0,65	1,93
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		95	43	61,53	27,64
46	A39	Choroba meningokokowa inwazyjna ^{UE/PL, 8}	ogółem				
47	A39.0;A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
48	A39.1-4		posocznica				
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona				
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL, 9)}	ogółem	24	1	15,54	0,64
51	A46		róża	24	1	15,54	0,64
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego				
53	B95.0/O85		gorączka pologowa				
54	B95.0/(...)		inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾				
55	A48.1		Legioneloza	choroba legionistów ^{UE/PL}			
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}				
57	A50	Kila ^{UE/PL}	wrodzona				
58	A51		wczesna				
59	A52		późna				
60	A53		inne postacie kily i kila nieokreślona				
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}					
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}		1	0	0,65	0
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}					
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	48	4	31,09	2,57
65			neuroborelioza ^{UE}				
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
67	A75	Dur wysypkowy					
68	A78	Gorączka Q ^{UE}					
69	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy ¹¹⁾					
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem				
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
72	---	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}				
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}				
75	A81		inne i nieokreślone				
76	A82	Wścieklizna ^{UE}					
77	Z20.3/Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		24	22	15,54	14,14
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		0	1	0,65	0,64
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenia mózgu	opryszczkowe				
80	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone				
81	A86		nieokreślone				
82	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾				
83	A87.0		Wirusowe zapalenie	enterowirusowe			
84	B00.3		opryszczkowe				

85	A87.1-9;B02.1	opon mózgowych	inne określone i nieokreślone	2	0	1,29	0
86	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾				
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}					
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}					
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}					
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}					
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}					
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾				
93	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inna określona i nieokreślona ¹¹⁾				
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		2	0	1,29	0
95	B01	Ospa wietrzna		477	403	308,96	259,05
0	1	2					
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}					
97	B05	Odra ^{UE}		1	0	0,65	0
98	B06	Różyczka ^{UE/PL}					
99	B08.8	Pryszczycza					
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	1	0	0,65	0
101	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}				
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}	1	0	0,65	0
103	B17.1		typu C - ostre - ogółem ^{UE/PL}				
104	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE				
105	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}	10	2	6,48	1,28
106	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone				
107	B20-B24	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		0	1	0	0,64
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		1	2	0,65	1,28
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		9	3	5,83	1,93
110	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}					
111	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}					
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
113	B75	Włośnica ^{UE}					
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	6	0	3,89	0
115	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0	0,65	0
116	A40.3		posocznica	4	0	2,54	0
117	J13;B95.3/(..)		inna określona i nieokreślona	1	0	0,65	0
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}					
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ^{UE/PL, 20)}	ogółem				
120	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
121	A41.3		posocznica				
122	A49.2;J14;B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona				

123	G01;G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾				
124	G00.2-8; G04.2	opon mózgowych	inne określone				
125	G00.9;G04.2	i/lub mózgu	inne, nieokreślone				
126	G03	Zapalenie opon mózgowych	inne i nieokreślone	1	0	0,65	0
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu	inne i nieokreślone	1	0	0,65	0
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL 22)}					
129	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	14	23	9,07	14,79
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	9	21	3,53	8,19
131	P35.0	Wrodzone choroby	różyczka wrodzona ^{UE}				
132	P35.8	wirusowe	choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}				
133	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾				
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}				
135	P37.2		listerioza ^{UE}				
136	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾				
137	U04	SARS - Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}					
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²³⁾					
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²³⁾	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				
140	T62.0		grzyby	1	0	0,65	0
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin				
142	T64	Ostre zatrucia żywnością	mikotoksyny				
143	-	skażoną	dioksyny				
144	-	biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	polichlorowane bifenyle				
145	-		inne określone i nieokreślone				
0	1	2					
146	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) ^{UE}		0	-	0	3771,4
147		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) - przypadki możliwe ^{UE}					

Tabela 2. Sytuacja epidemiologiczna za 2020 r. – powiat lubelski (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

Działania związane z COVID 19 .



Dane na dzień 31.12.2020 r.

- liczba osób z potwierdzonym wynikiem dodatnim- **5864**
- liczba aktywnych przypadków na dzień 31.12.2020 r. – **278**
- liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym- **1285**
- liczba osób objętych kwarantanną- **30 186**
- liczba osób będących w trakcie kwarantanny na koniec 2020 r.- **826**
- liczba ozdowieńców- **5528**
- liczba zachorowań poprzez kontakt w szpitalu lub przychodni- **104**
- liczba osób z dodatnim wynikiem z kwarantanny po kontakcie z osobą zakażoną- **1345**
- inne przypadki zachorowań, niezwiązane z innymi przypadkami dodatnimi- **4179**
- liczba zgonów-**68**

Pierwsze działania podjęte w związku z zagrożeniem wystąpienia zakażeń koronawirusem na terenie powiatu lubelskiego rozpoczęły się 27 stycznia 2020 r.

- Wystosowano pisma do szpitali, placówek medycznych oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w celu uzyskania aktualnych informacji dotyczących stopnia opracowania i wdrożenia procedur postępowania w przypadku zagrożenia chorobą zakaźną i szczególnie niebezpieczną.
- Przekazywano materiały informacyjne dotyczące koronawirusa (ulotki, materiały dla podróżujących), zasady postępowania z pacjentem itp., w pismach zachęcono do monitorowania sytuacji epidemiologicznej, podano linki do stron internetowych w tym zakresie.
- Przekazano szpitalom informacje o możliwości wykonania badań laboratoryjnych koronawirusa w NIZP – PZH w Warszawie, następnie niezwłocznie po uzyskaniu dokładnych wytycznych dotyczących pobierania oraz transportu materiału do badań przekazano je do ww. placówek.
- Przesyłano do placówek lecznictwa zamkniętego pisma przypominające o ustawowym obowiązku przekazywania podejrzeń zachorowań/zachorowań na choroby zakaźne oraz niezwłocznego przesyłania zgłoszeń zgonów, gdzie jako jedną z przyczyn rozpoznano zakażenie SARS-CoV-2.
- Wystosowano pismo do Placówek Oświatowych oraz Biur Podróży dotyczące sytuacji epidemiologicznej SARS-CoV-2 wraz z materiałami informacyjnymi dotyczącymi

koronawirusa (ulotki, materiały dla podróżujących), zachęcono do monitorowania sytuacji epidemiologicznej, podano linki do stron internetowych w tym zakresie.

- Prowadzono działania informujące, skierowane do petentów zgłaszających telefonicznie pytania w tym zakresie.
- Uruchomiono infolinię dla osób badanych w celu uzyskania informacji o wynikach.
- Koordynowano działania i zbierano informacje o osobach wymagających kwarantanny lub izolacji instytucjonalnej;
- Weryfikowano listy osób z systemu EWP powracających z zagranicy pod kątem wystąpienia objawów i wskazań do badań,
- realizowano zadań zleconych przez system SEPIS dotyczących spraw związanych z COVID
- wykonywano zadania związane z rejestrowaniem niepożądanych odczynów poszczepiennych po szczepionce p/COVID; codzienne raportowanie przesyłanych NOP-ów; instruowanie lekarzy zgłaszających NOP odnośnie prawidłowości uzupełniania formularzy, wystosowanie pism do placówek medycznych wykonujących szczepienie pouczające nt. zgłaszania NOP do Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Lublinie.
- reagowano na bieżąco na wpływające interwencje/skargi dotyczące COVID

Ogniska związane z COVID 19:



- W 2020 r. zarejestrowano zachorowania m.in. wśród personelu medycznego w szpitalach i podmiotach leczniczych, personelu i podopiecznych przebywających w DPS, zachorowania u pracowników sezonowych pochodzenia ukraińskiego, zachorowania wśród pracowników i dzieci/uczniów ze żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, uczestników imprez zorganizowanych tj. wesela.

Sytuacja epidemiologiczna SARS-CoV-2 w szpitalach, hospicjach, domach pomocy społecznej, domach dziecka, ośrodkach wsparcia, placówkach oświatowo-wychowawczych

- Ogniska szpitalne zakażeń SARS-CoV-2

Placówki leczenia stacjonarnego na terenie powiatu lubelskiego zgłosiły w 2020 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie ogółem 9 ognisk epidemicznych zakażeń SARS-CoV-2, które wystąpiły w oddziałach szpitalnych, zakładach opiekuńczo leczniczych, przychodniach, ośrodkach, a także w innych jednostkach organizacyjnych tych placówek. Zachorowania w ogniskach stwierdzano zarówno u pacjentów, jak i u personelu medycznego oraz innych pracowników szpitali.

Ogniska wystąpiły w 2 placówkach szpitalnych na terenie powiatu lubelskiego: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Bełżycach (5 ognisk), Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie (4 ogniska),

- Domy pomocy społecznej

W 2020 r. zarejestrowano 155 przypadków zachorowań.

W związku z epidemią Covid-19 prowadzono badania w kierunku zakażeń SARS-CoV-2 wśród personelu i pensjonariuszy w domach pomocy społecznej. Badania przeprowadzono w 10 placówkach .



- Domy dziecka i placówki opiekuńcze

W I półroczu 2020 r., w związku z epidemią Covid-19 prowadzono badania przesiewowe w kierunku zakażeń SARS-CoV-2 wśród personelu w domach dziecka i placówkach opiekuńczych. Zarejestrowano 1 ognisko w Domu Dziecka w Woli Gałęzowskiej oraz w 1 ognisko Schronisku dla nieletnich w Dominowie. Badania w kierunku SARS –CoV-2 wykonano w Domu Dziecka w Przybysławicach, w Domu Dziecka w Woli Gałęzowskiej oraz w Schronisku dla nieletnich w Dominowie.

Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą na terenie powiatu lubelskiego.

Podmioty lecznicze ogółem

Na 94 obiekty, w których wykonywana jest działalność lecznicza w ramach szpitali i zakładów leczniczych, skontrolowano 3- co stanowi 3,2 % ogółu tego typu placówek. W 1 przypadku stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno- techniczny.

Szpitale

W roku sprawozdawczym 2020 r. zostały przekazane pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie dwa szpitale- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie oraz Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bełżycach. Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną Sars-Cov-2 i podejmowane w związku z tym działania, kontrole sanitarne w w/w placówkach nie zostały przeprowadzone.

Zakłady lecznicze, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Na 91 obiektów, w których na terenie powiatu lubelskiego wykonywana jest działalność lecznicza ambulatoryjna skontrolowano 3 placówki, co stanowi 3 % ogółu - w 1 przypadku stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny.

W roku sprawozdawczym 2020 r. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie przekazała w celu objęcia nadzorem Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie 23 podmioty lecznicze: SPZOZ Bychawa – Przychodnia Rejonowa, Ośrodek Rehabilitacji i Fizjoterapii, Ratownictwo Medyczne, Przychodnia Rejonowa filia w Starej Wsi, Gminny Ośrodek Zdrowia Jabłonna, Gminny Ośrodek Zdrowia Jabłonna filia w Chmielu, Gminny Ośrodek Zdrowia Krzczonów, Gminny Ośrodek Zdrowia Piotrowice, Gminny Ośrodek Zdrowia Piotrowice filia w Strzyżewicach, Gminny Ośrodek Zdrowia Wysokie, Gminny Ośrodek Zdrowia Wysokie filia w Giełczwi, Gminny Ośrodek Zdrowia Zakrzew; SPZOZ Nr 1 Bełżyce- Miejski Ośrodek Zdrowia, Ratownictwo Medyczne, Gminny Ośrodek Zdrowia Borzechów, Gminny Ośrodek Zdrowia Wojciechów, Wiejski Ośrodek Zdrowia Krężnica Okrągła, Wiejski Ośrodek Zdrowia Kłodnica, Gminny Ośrodek Zdrowia Niedrzwica Duża, Wiejski Ośrodek Zdrowia Niedrzwica Kościelna, Punkt Lekarski w Palikijach, Wiejski Ośrodek Zdrowia Radawczyk, Wiejski Ośrodek Zdrowia Szczuczki.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe.

Indywidualne praktyki lekarskie i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie

W 2020 r. w ewidencji obiektów znajduje się 10 tego typu praktyk zawodowych- obiekty nie zostały skontrolowane.

Indywidualne praktyki lekarzy dentystów i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów

W ewidencji obiektów znajduje się 49 praktyk zawodowych lekarzy dentystów- obiekty nie zostały skontrolowane.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2020 r. nie posiadał pod nadzorem praktyk zawodowych pielęgniarek i położnych.

Ocena placówek w zakresie prawidłowości procedur dekontaminacji i postępowania ze sprzętem medycznym.

W 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Skontrolowano jeden podmiot leczniczy wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w trzech jednostkach organizacyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości oraz jeden podmiot leczniczy wykonujący ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w którym stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, utrudniający lub uniemożliwiający prawidłową dekontaminację. Nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej. Ponadto w 2020 r. Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Lublinie przeprowadziła 2 kontrole w obiektach.

ROCZNA ANALIZA STANU UODPORNIEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY Z POWIATU LUBELSKIEGO



Program szczepień Ochronnych w 2020 roku realizowany był u dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia w 40 Poradni Lekarza Rodzinnego i w jednym oddziale noworodkowym, w którym realizowane były szczepienia ochronne noworodków przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz przeciwko gruźlicy.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w 2020 roku była utrudniona w związku z sytuacją epidemiologiczną zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych została wykonana na podstawie Roczego sprawozdania ze szczepień ochronnych MZ-54 za rok 2020.

Procentowe wykonawstwo szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży z powiatu lubelskiego

Rok życia	1 rok życia – 2020 r.						2 rok życia	6 r.ż.	6 r.ż.	10 r.ż.	14 r.ż.	19 r.ż.	
	BCG*	WZ W B III d	DTP, III d.	HIB III d.	PCV II d.	IPV II d	MMR I d	DTP, HIB IV d. IPV- III d.	IPV DTaP	MMR II d	MMR II d	dTpa – II d. przyp .	Td- III d. przyp .
Procentowe wyk.	94,7 %	32,7 %	40,9 %	40,8 %	54,3 %	38,5 %	71,0 %	36,5 %	59,3 %	45,8 %	58,7 %	64,4 %	58,9 %

- BCG – szczepionka p/gruźlicza
- WZW B – szczepienie p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- DTP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi;
- HIB – szczepionka p/ haemophilus influenzae typ b;
- IPV – szczepionka p/ poliomyelitis (inaktywowana);
- DTaP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (acelularna);
- Td - szczepionka p/błonicy i tężcowi



W 2020 roku szczepieniami ochronnymi przeciwko gruźlicy objęto 94,7% dzieci w okresie noworodkowym. Wykonawstwo tego szczepienia spadło w stosunku do roku ubiegłego o 0,9%.

Analiza Roczego sprawozdania ze szczepień ochronnych MZ-54 za rok 2020 wykazała spadek wyszczepialności przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, HIB oraz przeciwko poliomyelitis we wszystkich rocznikach dzieci obowiązujących do tego szczepienia.

Realizacja szczepień ochronnych przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, HIB III dawką oraz II dawką przeciwko poliomyelitis u dzieci urodzonych w 2020 roku spadła o 0,9% w porównaniu do roku 2019.

Znacznie większy spadek wykonawstwa szczepień ochronnych przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi zarejestrowano u dzieci w 6 roku życia oraz młodzieży w 14 i 19 roku życia.

Szczepienie ochronne I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis u dzieci w 6 roku życia uzyskano na poziomie – 59,3% (w 2019 roku – 67,3%). W porównaniu do roku ubiegłego realizacja tego szczepienia spadła o 8%.

Realizacja szczepień II dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi u młodzieży w 14 r.ż spadła o 14,8%. Powyższe szczepienie w 2020 r. wykonano w 64,4% (w 2019 roku – 79,2%).

Szczepieniami ochronnymi III dawką przypominającą przeciwko błonicy i tężcowi objęto 58,9% młodzieży w 19 r.ż. Realizacja tego szczepienia spadła o 12,2% w porównaniu do roku poprzedniego.

Spadek wykonawstwa realizacji szczepień ochronnych stwierdzono również przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*. Powyższe szczepienie zrealizowano u 54,3% dzieci z rocznika 2020, tj. o 4,64% mniej niż w roku ubiegłym.

Poprawę wykonawstwa szczepień ochronnych uzyskano przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 2 roku życia (13-15 miesiąc życia). Odsetek dzieci zaszczepionych wzrósł o 0,4% w porównaniu w roku ubiegłego: w 2020 r. szczepieniami objęto 71,0% dzieci (w 2019 r. – 69,7%).

Natomiast spadek wyszczepialności zarejestrowano II dawki szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 6 roku życia i w 10 roku życia. Poziom zaszczepienia dzieci w 6 roku życia wyniósł 45,8%. W porównaniu do roku ubiegłego realizacja tego szczepienia spadła o 6,27%. Wykonawstwo szczepień II dawki przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 10 r.ż. spadło o 8,67% w porównaniu do roku 2019.

Szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko grypie w 2020 r. wykonano u 2235 osób, najliczniejszą grupą zaszczepionych są osoby powyżej 65 roku życia.



Wśród szczepień zalecanych stosowanych u dzieci w okresie niemowlęcym, najwięcej wykonano **przeciwko biegunce rotawirusowej**, w 2020 r. szczepienie to wykonano u 211 dzieci.

Natomiast szczepienie przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis* wykonano u 118 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 roku życia.

Bezpieczeństwo żywności i żywienia

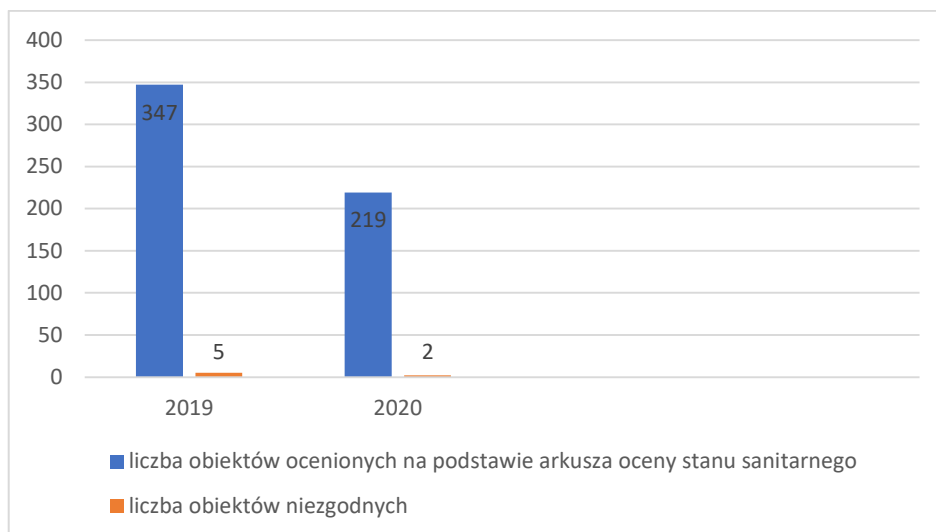
Stan sanitarny zakładów

Na terenie powiatu lubelskiego pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Produktów Kosmetycznych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie znajdowało się 4056 obiektów żywnościowo - żywieniowych, co daje wzrost liczby zakładów w porównaniu do roku 2019 (2882). Dodatkowo nadzorem objęto 4 obiekty obrotu produktami kosmetycznymi, co również daje wzrost w stosunku roku ubiegłego (2). W 2020 r. Oddział Higieny Żywności Żywienia i Produktów Kosmetycznych skontrolował 296 obiektów żywnościowo - żywieniowych, co stanowi 7,29 % ogólnej liczby obiektów na nadzorowanym obszarze.

Liczba obiektów ujętych w ewidencji	4056 (w tym 2935 producentów produkcji pierwotnej)
Zatwierdzonych w roku 2020	55
Skontrolowanych w roku 2020	296 (w tym 132 producentów produkcji pierwotnej)
W tym ocenionych na podstawie arkusza	219
Niezdonych	2
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	- obecność śladów bytowania szkodników (gryzoni) - stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością

Tabela Nr 3. Liczba obiektów na terenie miasta Lublin będących pod nadzorem HŻŻiPK

W porównaniu do roku 2019 nastąpił spadek liczby obiektów niezgodnych z wymaganiami. W 2019 roku ocenę niezgodną otrzymało 5 obiektów na 347 ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego, co daje 1,44%. Natomiast w 2020 roku ocenę niezgodną uzyskały 2 obiekty na 219 ocenionych, co daje 0,91%.



Wykres 5. Liczba obiektów ocenionych oraz niezgodnych z wymaganiami w Latach 2019-2020

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	106
W tym zamknięcia	11
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	- zła jakość mikrobiologiczna wody w zakładzie.
Decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych	0
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:	nie dotyczy
Liczba nałożonych mandatów karnych	39
Kwota nałożonych mandatów karnych	6500 zł
Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu, - niewłaściwe warunki do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością, brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych ww. personelu, - wprowadzanie do obrotu żywności nieoznakowanej/przeterminowanej, - używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych, - brak przestrzegania w wybranych obszarach systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP, - brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, naruszenie ciągłości łańcucha chłodniczego.
Liczba wniosków o ukaranie kierowanych do LPWIS w Lublinie	9

Liczba wniosków kierowanych do sądu	0
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	0

Tabela Nr 4. Działania represyjne

W 2020 roku w stosunku roku 2019 wzrosła liczba wydanych decyzji unieruchomienia obiektu. W 2019 roku w stosunku do 6 obiektów wydane zostały decyzje unieruchomienia. Wśród przyczyn wymieniana była zła jakość mikrobiologiczna wody w zakładzie, rażący stan sanitarny oraz obecność śladów bytowania szkodników. Natomiast w 2020 roku takich decyzji wydano 11. Powodem była wyłącznie zła jakość mikrobiologiczna wody.

W 2020 roku nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu środków spożywczych, podczas gdy w 2019 roku takich decyzji wydano 9.

Liczba pobranych i przebadanych próbek	30
Liczba próbek kwestionowanych	0
Powód kwestionowania próbki:	Nie dotyczy

Tabela Nr 5. Urzędowy pobór prób

PRODUKTY KOSMETYCZNE	
Liczba obiektów ujętych w ewidencji	4
Skontrolowanych	1

Tabela Nr 6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Główne trasy turystyczne posiadające zaplecze gastronomiczne wraz z zakładami produkcyjnymi (piekarnie, ciastkarnie, zakład garmazeryjny) i handlowymi (sklepy spożywcze) to okolice Wojciechowa.

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba skontrolowanych obiektów</i>	<i>Liczba obiektów w których wystąpiły niezgodności z prawem żywnościowym</i>
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym restauracje i bufety w schroniskach turystycznych	2	1

Punkty małej gastronomii, w tym ruchome obiekty	1	0
Stołówki na koloniach, obozach, półkoloniach i zimowiskach	6	2
Piekarnie	-	-
Sklepy spożywcze	2	2

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2020 r. przeprowadzono łącznie 13 kontroli w 11 obiektach żywnościowo – żywieniowych. W 5 przypadkach stwierdzono niezgodności.

Do występujących nieprawidłowości należy zaliczyć brak utrzymania należytego stanu sanitarno-technicznego zakładu, brak przestrzegania programów i procedur dotyczących bezpieczeństwa żywności opartych na zasadach systemu HACCP. Podjęte działania w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami skutkowały nałożeniem 3 mandatów karnych na sumę 450 zł oraz wydaniem 1 decyzji administracyjnej z rygorem natychmiastowej wykonalności.



Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Jedną z najliczniejszych grup obiektów należących do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego są bloki żywienia w jednostkach systemu oświaty oraz sklepiki znajdujące się na terenie placówek oświatowych.

Szkoły

Na terenie powiatu lubelskiego nadzorowane są 82 bloki żywienia w szkołach, z czego dla 40 z nich usługę żywieniową realizuje zewnętrzny podmiot – firma cateringowa. Skontrolowano łącznie 7 obiektów, w tym 4 punkty wydawania posiłków w szkołach. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. W kontrolowanych placówkach nie kwestionowano sposobu żywienia dzieci w związku z obowiązującym prawem. tj. Rozporządzeniem Ministra

Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nie nakładano mandatów karnych. Wydano 1 decyzję zmieniającą zatwierdzenie w związku z wnioskiem Dyrektora placówki o rozszerzenie działalności – serwowanie dzieciom posiłków w naczyniach stołowych wielokrotnego użytku. Ponadto na wniosek strony wykreślono z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej 1 stołówkę szkolną, w której żywienie realizowano w formie usługi cateringowej (punkt wydawania posiłków).

Przedszkola

Na terenie powiatu lubelskiego nadzorowanych jest 59 bloków żywienia w placówkach przedszkolnych, z czego dla 28 z nich usługę żywieniową realizuje podmiot zewnętrzny – firma cateringowa. Pełna produkcja posiłków od surowca prowadzona jest tylko w 14 placówkach publicznych. W pozostałych placówkach, w większości prowadzonych przez sektor prywatny, funkcjonują punkty wydawania posiłków. Skontrolowano łącznie 11 obiektów, w których przeprowadzono 12 kontroli. Nie nakładano mandatów karnych. Wydano 1 decyzję unieruchomienia obiektu (punktu wydawania posiłków) w związku z nieprawidłową jakością wody pitnej w zakresie parametrów mikrobiologicznych. Podmiot podjął działania w kierunku zapewnienia w placówce wody o właściwej jakości. Po powtórnie przeprowadzonym badaniu wody i uzyskanym wyniku potwierdzającym jej zdatność do spożycia przez ludzi wydano zezwolenie na wznowienie działalności w pełnym zakresie. Zatwierdzono 1 nową niepubliczną placówkę przedszkolną realizującą żywienie w systemie cateringowym. Ponadto na wniosek strony, w związku z zakończeniem działalności, wykreślono z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej 1 punkt wydawania posiłków w niepublicznym przedszkolu.

Żłobki i domy małego dziecka

Na terenie powiatu lubelskiego funkcjonuje 6 żłobków, w których żywienie dzieci prowadzone jest w systemie cateringowym. Trzy żłobki prowadzone są przez Gminę (Niemce, Jabłonna oraz Jastków), pozostałe 3 prowadzone są przez podmioty sektora prywatnego. W 2020r. skontrolowano 1 placówkę tego rodzaju. Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu, nie nakładano mandatów karnych. Wydano 1 decyzję unieruchomienia obiektu (punktu wydawania posiłków) w związku z nieprawidłową jakością wody pitnej w zakresie parametrów mikrobiologicznych. Podmiot podjął działania w kierunku zapewnienia w placówce wody o właściwej jakości. Po powtórnie przeprowadzonym badaniu wody i uzyskanym wyniku potwierdzającym jej zdatność do spożycia przez ludzi wydano zezwolenie na wznowienie działalności w pełnym zakresie. Zatwierdzono 1 nowy żłobek publiczny, w którym żywienie realizowane jest w systemie cateringowym.

Sklepiki szkolne na terenie placówek oświatowych

W 2020r. skontrolowano 2 sklepiki szkolne, w których oceniano zgodność wprowadzanego do obrotu asortymentu z przepisami prawa żywnościowego ustanowionymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków

spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 2 sklepikach szkolnych. Kontrole wykazały, że nieprawidłowości usunięto, a tym samym, że wprowadzany na terenie placówek oświatowych asortyment spełnia wymagania obowiązujących przepisów prawa.



Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w placówkach oświatowych ocenie poddawany jest także sposób żywienia dzieci, zarówno na zgodność wytycznymi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, jak i pod kątem wdrażania aktualnych zaleceń i norm żywienia dla populacji Polski ustanowionych przez ekspertów Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Podczas tych kontroli ocenie podawane są bieżące jadłospisy oraz stany magazynowe w celu zweryfikowania, czy do produkcji używa się środków spożywczych ze wszystkich grup oraz czy posiłki produkowane są z naturalnych składników, bez użycia koncentratów z wyłączeniem naturalnych. Weryfikowana jest również jakość artykułów spożywczych, z których przygotowuje się posiłki pod kątem zachowania terminów przydatności do spożycia/dat minimalnych trwałości, a także warunków przechowywania. Jadłospis przy każdej kontroli podlega ogólnej ocenie. Sprawdzane jest czy dzieciom podawana jest odpowiednia ilość porcji warzyw, owoców produktów mlecznych, zbożowych, mięs. Oceniana jest również sposób komponowania posiłków, jego urozmaicenie oraz dostosowanie serwowanych dań do potrzeb i możliwości żywionych grup dzieci i młodzieży. W tym zakresie zazwyczaj nie stwierdzano nieprawidłowości. Jadłospisy są urozmaicone, na stanach magazynowych nie stwierdzano środków spożywczych, które nie mogą być wykorzystywane w produkcji posiłków do dosmaczania stosowane są zioła suszone oraz naturalne. Napoje dosładzane są niewielką ilością cukru bądź miodem. Przeprowadzane są również rozmowy z personelem placówek, który odpowiedzialny jest za produkcję posiłków oraz układanie jadłospisów. Stwierdza się, że wiedza i zaangażowanie osób zajmujących się żywieniem dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych wzrasta i jest uzupełniana w miarę możliwości szkoleniami oraz ogólnodostępną literaturą i publikacjami z zakresu żywienia dzieci.

Najczęściej pojawiające się nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności przekładające się na bezpieczeństwo żywności

W omawianym roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej pojawiającymi się problemami i nieprawidłowościami napotykanymi w bieżącym nadzorze sanitarnym były:

- znakowanie środków spożywczych niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny obiektów (posadzki, ściany, sufity) i wyposażenia (linii technologicznych, maszyn i urządzeń),
- brak utrzymania/przestrzegania systemu opartego na zasadach HACCP oraz instrukcji i procedur GHP/GMP w wybranych obszarach, m.in. kontroli surowców pod kątem zanieczyszczeń fizycznych dla części produkowanego asortymentu, zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, przestrzegania ustalonej częstotliwości badania wody, zagospodarowania odpadów, zapewnienia warunków do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością oraz higieny produkcji,
- brak wdrożenia u przedsiębiorców z branży spożywczej przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych w zakresie bezpieczeństwa produktu gotowego oraz oceny higieny produkcji,
- brak udokumentowanej daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia produkowanych wyrobów (dotyczy to nowopowstałych zakładów).



Jako przyczynę ww. nieprawidłowości wskazać należy brak świadomości kierownictwa zakładów w zakresie zmieniających się przepisów prawa oraz rutynę. Duże znaczenie ma również planowanie modernizacji i remontów zakładów przez przedsiębiorców, co wiąże się często z dodatkowymi kosztami o wymusza modyfikację bądź wstrzymanie produkcji.

Nadzór nad produkcją pierwotną

Na koniec 2020 roku w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie figurowało 2935 producentów produkcji pierwotnej (wliczając punkty skupu owoców, warzyw i zbóż), w tym 6 prowadzących działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Ponadto na nadzorowanym terenie działalność prowadzi jedno Gospodarstwo hodowli i konfekcjonowania kielków spożywczych.

W ramach rocznego harmonogramu zaplanowano do kontroli 200 producentów ww. produkcji. 23 w ciągu roku zostało wykreślonych z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Łącznie skontrolowano 162 producentów produkcji pierwotnej, w tym przeprowadzono:

- 30 kontroli w zakresie przestrzegania nakazów, zakazów i ograniczeń w związku z ogłoszeniem stanu epidemii Covid-19 oraz warunków produkcji żywności,
- 7 kontroli interwencyjnych, z czego 2 dotyczące powiadomień zgłoszonych w systemie RASFF w sprawie wykrycia glifosatu w kaszy (sprawę przekazano do Państwowego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie) oraz wykrycia RNA norowirusa w malinie mrożonej (sprawa przekazana do PPIS w Puławach).
- 10 kontroli kompleksowych w punktach skupu owoców, warzyw i zbóż, w tym 1 kontrolę interwencyjną w sprawie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego skrzynek do żywności (interwencja niepotwierdzona). Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły braku identyfikowalności dostawców owoców i warzyw do punktów (wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących zweryfikowanie i wdrożenie procedury opartej na zasadach systemu HACCP w obszarze przyjęcia surowców), braku aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie nieczystości płynnych w 3 punktach skupu (w przedmiotowej sprawie zostały skierowane pisma do właściwych miejscowo Urzędów Gmin), niewłaściwych warunków przechowywania czystych skrzynek do żywności (nałożono w 1 mandat karny w wysokości 100 zł);
- 2 kontrole kompleksowe podmiotów działających w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego; w przypadku jednego z podmiotów nie stwierdzono nieprawidłowości; w wyniku kontroli drugiego podmiotu stwierdzono, iż w 2020r. prowadzi on produkcję żywności na własny użytek;
- 1 kontrolę kompleksową w gospodarstwie hodowli i konfekcjonowania kiełków spożywczych, w wyniku której stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie konieczności przeprowadzenia badań nasion do produkcji kiełków przez producenta kiełków, tj. przepisu pkt 1 część A sekcji 3.3. Załącznika do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 209/2013 z dnia 11 marca 2013r. zmieniającego Rozporządzenie (WE) nr 2073/2005 w odniesieniu do kryteriów mikrobiologicznych dotyczących kiełków i zasad pobierania próbek z tusz drobiowych i świeżego mięsa drobiowego. W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 71 producentów produkcji pierwotnej. Dotyczyły one najczęściej braku aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie nieczystości płynnych z bezodpływowego zbiornika typu szambo. W przypadku 48 producentów produkcji pierwotnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie skierował pisma do właściwych miejscowo Urzędów Gmin. Ponadto stwierdzono brak dokumentacji potwierdzającej prawidłową jakość wody wykorzystywanej w gospodarstwie m.in. do mycia rąk, mycia pojemników na owoce, przygotowywania roztworów środków ochrony. W przypadku 43 producentów w ww. sprawie skierowano do poszczególnych właścicieli gospodarstw wystąpienia pokontrolne.

W ramach „Planu działania na 2020r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, do wspólnej kontroli z przedstawicielami ww. organów zaplanowano 3 producentów produkcji pierwotnej, tj.:

- Gospodarstwo rolne w miejscowości Wola Przybysławska 124a, 21-080 Garbów należące do Pani Agnieszki Staniak. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości;
- Pan Adam Rożek prowadzący Gospodarstwo rolne Zemborzyce Tereszyńskie 10 a, 20-515 Lublin - w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w ww. gospodarstwie stwierdzono brak aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie nieczystości płynnych z szamba - nieprawidłowości zostały usunięte;
- Gospodarstwo rolne w miejscowości Majdan Radliński 29 Borzechów należące do Pana Piotra Kabasy - w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020r. pobrano łącznie 22 próbek żywności do badań laboratoryjnych u producentów produkcji pierwotnej:

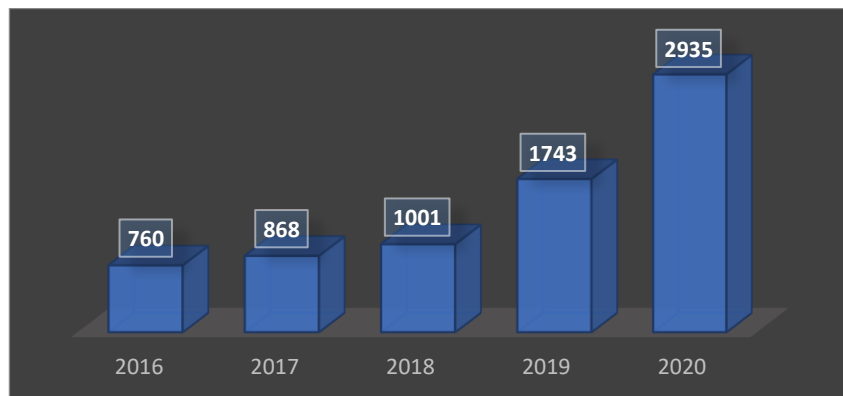
- Gospodarstwo hodowli i konfekcjonowania kielków spożywczych, ul. Skałka 48, 23-110 Krzczonów – 10 próbek kielków do badań laboratoryjnych w kierunku wykrywania obecności *Salmonella* spp. w 25g, oznaczania liczby *Listeria monocytogenes* w 1g; wykrywania obecności *Escherichia coli* wytwarzającej toksynę Shiga (STEC) 026, 0111, 0103, 0145, 0157, 0104:H4 w 25g;
- Gospodarstwo rolne Swoboda 11A, 21-025 Niemce Andrzej Ręba – 5 próbek truskawek pobranych w kierunku wykrycia obecności RNA specyficznego dla WZW A i NoV;
- Gospodarstwo rolne Wola Przybysławska 124A, 21-080 Garbów Agnieszka Staniak – 5 prób truskawek w kierunku mikrobiologicznym - liczba β -glukuronidazo-dodatnich *Escherichia coli*;
- Gospodarstwo Ogrodnicze Zbigniew Kaliński Maciejów Stary 88, 23-145 Wysokie – 1 próbka pomidorów pobrana do badań w kierunku zawartości pozostałości pestycydów – pobór prób w ramach kontroli interwencyjnej w związku z pismem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w sprawie przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji spiroksaminy, wchodzącej w skład środków ochrony roślin, w próbce pomidorów;
- Pan Adam Rożek Gospodarstwo rolne Zemborzyce Tereszyńskie 10 a, 20-515 Lublin – pobrano 1 próbkę selera w zakresie zawartości metali ciężkich – kadmu, ołowiu i rtęci.

W pobranych do badań ww. próbkach żywności nie stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie podejmował również działania w związku z powiadomieniem o niezgodności AA.20.5839 (iRASFF 456767) zgłoszonym przez punkt kontaktowy RASFF/AAC Belgii w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów – tiofanatu metyloвого (0,27mg/kg) oraz NN-dietylo-meta-toulamidu (DEET) (0,013mg/kg) w mrożonych malinach wyprodukowanych przez LST-Polska Sp. z o.o., ul. Dulębów 46, 24-150 Nałęczów. W wyniku kontroli przeprowadzonej w zakładzie ustalono listę dostawców maliny do partii objętej ww. powiadomieniem, wśród których znajdowali się dostawcy z terenu poza granicami powiatu lubelskiego – sprawy przekazano do właściwych miejscowo PPIS. Natomiast producenci produkcji pierwotnej zlokalizowani na obszarze powiatu lubelskiego zostaną objęci kontrolą w 2021r.

W omawianym roku sprawozdawczym do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zostało wpisanych 1171 producentów produkcji pierwotnej.

Na przełomie ostatnich lat, w związku z podejmowanymi działaniami w ramach prowadzonej akcji informacyjnej, liczba podmiotów produkcji pierwotnej oraz punktów skupu obejmowanych bieżącym nadzorem sanitarnym na podstawie składanych wniosków o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej sukcesywnie wzrastała. Do zwiększenia napływu wniosków o wpis do ww. rejestru przyczyniły się również działania sołtysów.



Wykres 6. Liczba zarejestrowanych producentów produkcji pierwotnej w latach

Należy podkreślić, że sytuacja epidemiologiczna w 2020 roku oraz ogłoszony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w znacznym stopniu utrudnił sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie podejmował działania w celu egzekwowania należytego stanu sanitarnego w nadzorowanych zakładach żywnościowo – żywieniowych głównie w związku ze zgłaszanymi przez konsumentów interwencjami.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 z późn. zm.).

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych. Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w załączniku nr 1 do wyżej wymienionego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. Zakres badań obejmuje parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz monitoring substancji promieniotwórczych.

Badania jakości wody prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w ramach nadzoru oraz przez właścicieli/zarządców ujęć wody w ramach kontroli wewnętrznej.

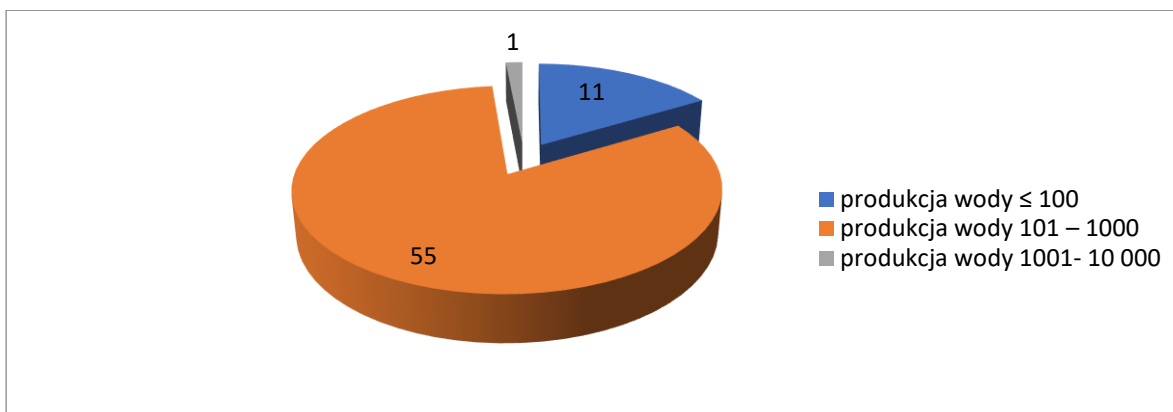
Informacje o urządzeniach wodociągowych oraz o wynikach badań wody raportowane były do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie cztery razy w roku w plikach sprawozdawczych funkcjonujących w Systemie Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia WODA-EXCEL. W systemie dwumiesięcznym przekazywane były pliki sprawozdawcze z realizacji planu poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i ciepłej wody użytkowej oraz na pływalniach.

Zasoby wód podziemnych stanowią w powiecie lubelskim główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

Woda z ujęć indywidualnych dostarczana jest do podmiotów działających na rynku spożywczym (chłodnie, piekarnie, sklepy spożywcze) oraz do obiektów użyteczności publicznej (szkoły, szpitale, hotele, domy weselne).

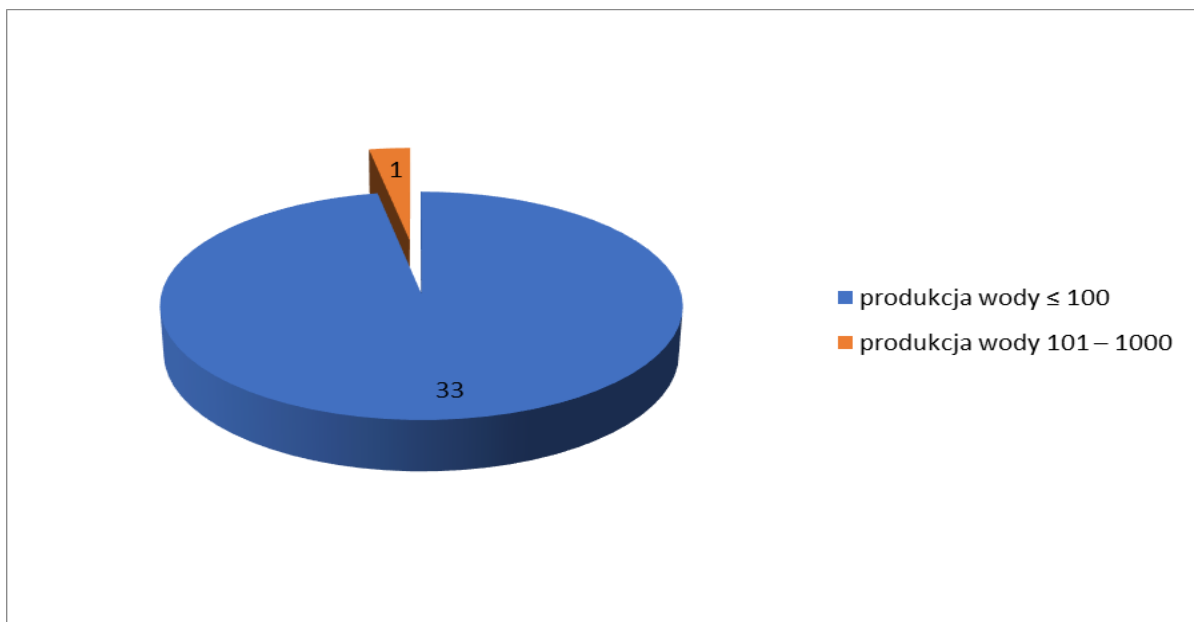
Nadzorem objęte są wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz indywidualne ujęcia wody:

- **wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - 67**



Wykres 7. Udział wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę o różnych zakresach produkcji.

- **indywidualne ujęcia wody - 34**

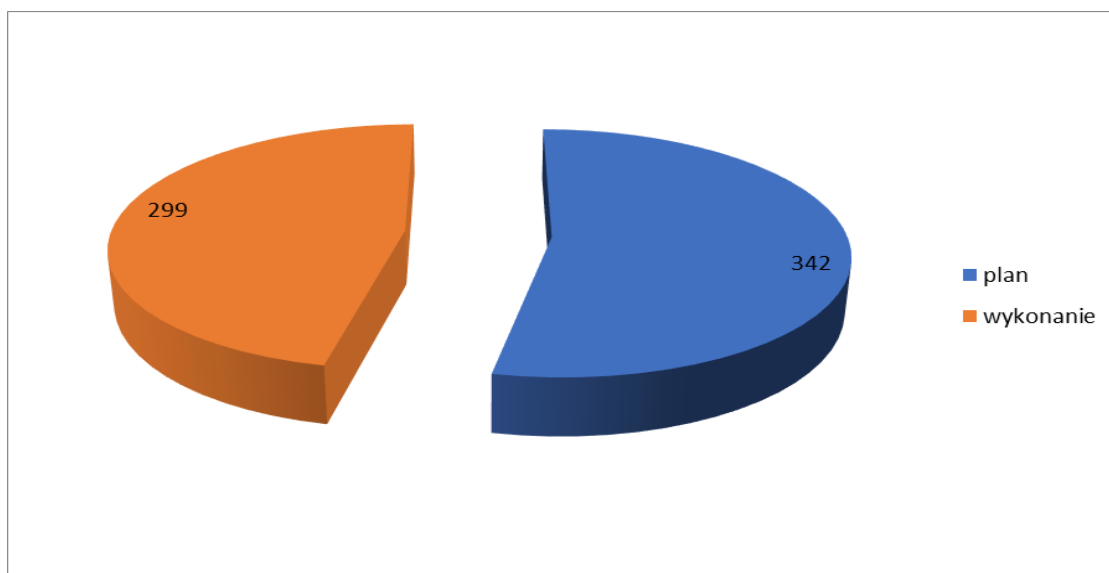


Wykres 8. Udział indywidualnych ujęć wody o różnych zakresach produkcji

Lp.	Gmina	Liczba miejscowości zwodociagowanych w gminie	% ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia
1.	Bełżyce	10	69,9 %
2.	Borzechów	20	100 %
3.	Bychawa	32	100 %
4.	Garbów	13	99 %
5.	Głusk	10	100 %
6.	Jabłonna	17	100 %

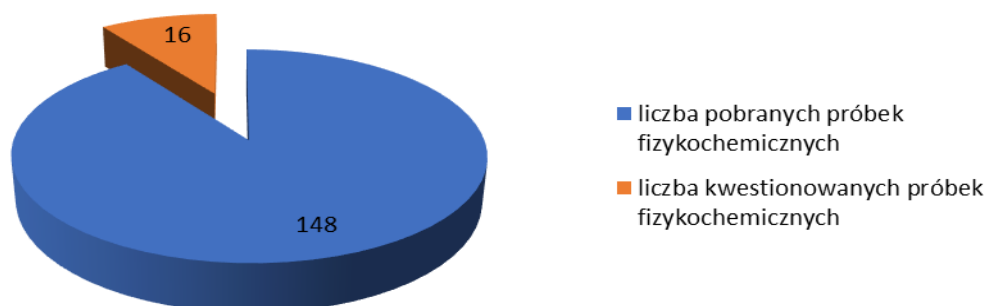
7.	Jastków	25	99 %
8.	Konopnica	15	70 %
9.	Krzczonów	27	100 %
10.	Niedzwica Duża	14	80%
11.	Niemce	33	100 %
12.	Strzyżewice	19	100 %
13.	Wojciechów	8	40 %
14.	Wysokie	20	98 %
15.	Wólka	17	100 %
16.	Zakrzew	14	99 %

Tabela 7. Ludność korzystająca z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę w gminach na terenie powiatu lubelskiego

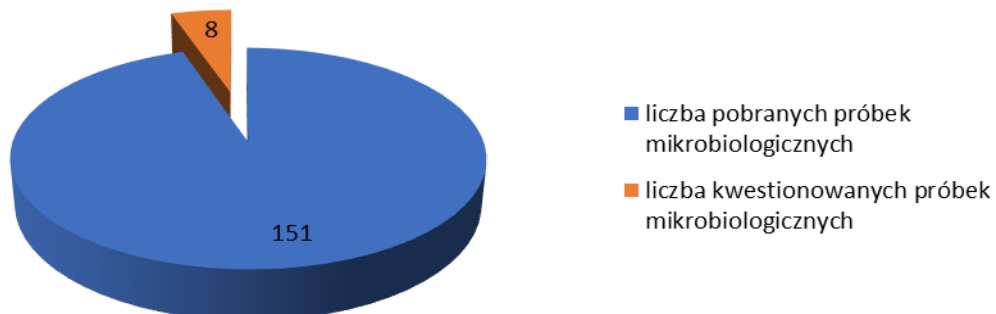


Wykres 9. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody

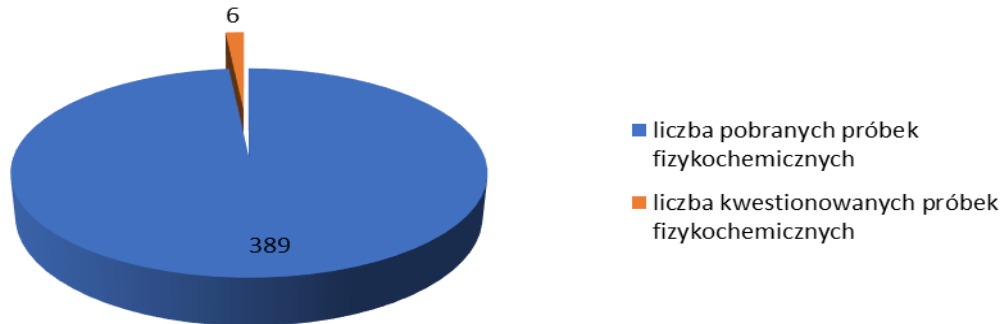
badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej



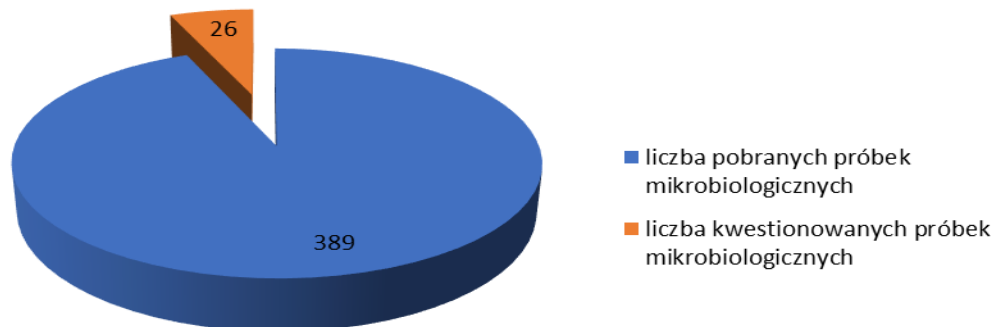
badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej



badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratorów wodociągów

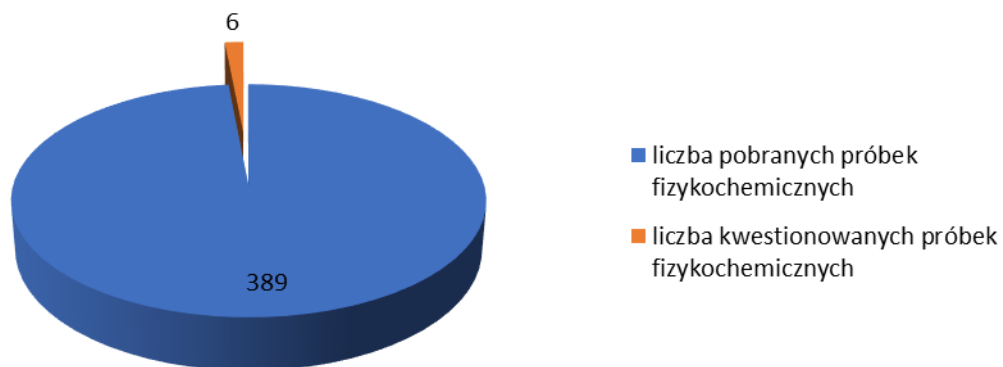


badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratorów wodociągów

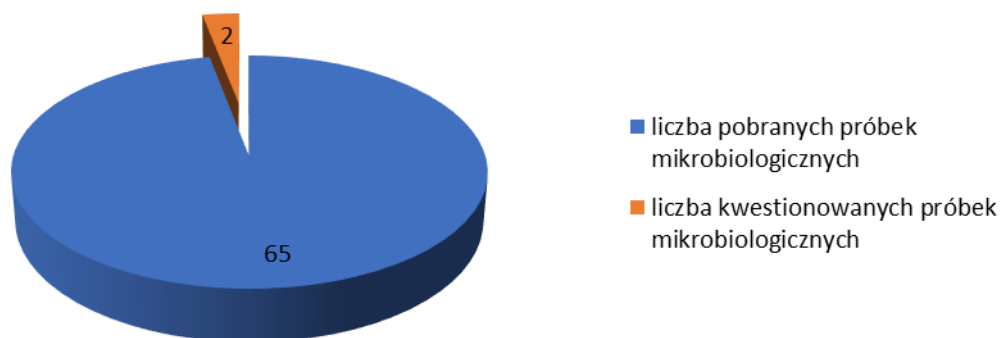


Wykres 10,11,12, i 13 Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę

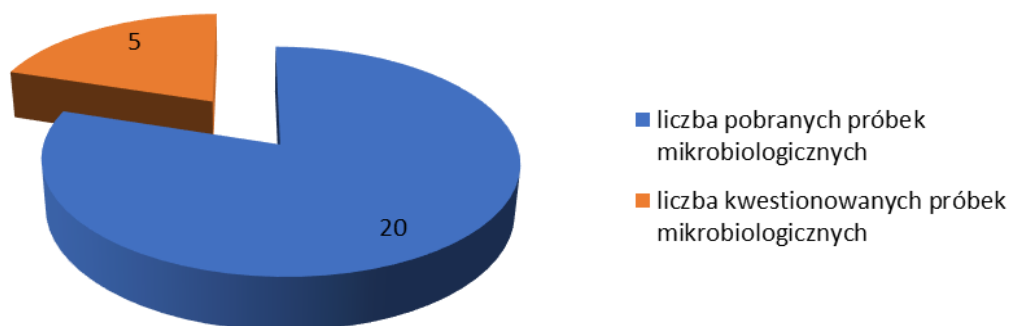
badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody



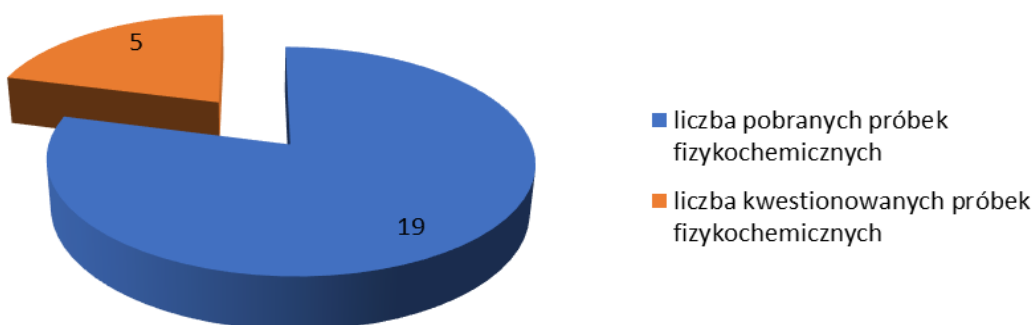
badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody



badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej



badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej



Wykres 14, 15, 16, i 17 Ujęcia indywidualne

W wodzie dostarczanej z ujęć w roku 2020 stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Najczęściej stwierdzane przekraczane parametry mikrobiologiczne: bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72 h. Najczęściej przekraczane parametry fizykochemiczne: mętność, żelazo.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w roku 2020 w związku z przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych:

• w 5 przypadkach stwierdził brak przydatności wody do spożycia:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Motycz gm. Konopnica
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Niemce gm. Niemce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Krzczonów gm. Krzczonów - wewnętrzna instalacja wodociągowa w Szkole Podstawowej w m. Krzczonów ul. Leśna 1.
- ujęcie indywidualne Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Budowlanych Niemce S.A. Oddział Niemce ul. Ceramiczna 6 gm. Niemce
- ujęcie indywidualne Dom Biesiadny Wojciechów Kolonia Piąta 35A gm. Wojciechów

• w 12 przypadkach stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Wilczopole gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Niedzwica Duża gm. Niedzwica Duża - wewnętrzna instalacja wodociągowa w Szkole Podstawowej w m. Niedzwica Duża ul. Lubelska 21a
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bychawa gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bychawa gm. Bychawa - wewnętrzna instalacja wodociągowa w Szkole Podstawowej w m. Bychawka Druga Kolonia 75
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Gałęzów Kolonia Druga gm. Bychawa - wewnętrzna instalacja wodociągowa w Szkole Podstawowej w m. Wola Gałęzowska 11a
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Dys gm. Niemce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Dys gm. Niemce - wewnętrzna instalacja wodociągowa w Zespole Placówek Oświatowych w m. Ciecierzyn 121
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Krasienin gm. Niemce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Elizówka gm. Niemce
- ujęcie indywidualne Hotel Kmicic Zemborzyce Dolne 62 gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Zemborzyce Tereszyńskie 2 gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne PPHU EMTO Wojciechów Kolonia Piata 131B gm. Wojciechów

• w 2 przypadkach wydał decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie wody w zakresie parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo) do wartości zgodnych z obowiązującym rozporządzeniem:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Sobianowice gm. Wólka
- ujęcie indywidualne „Krężniczanka” Krężnica Jara gm. Niedzwica Duża

• w 1 przypadku wydał decyzję administracyjną zmieniającą termin realizacji działań naprawczych w zakresie poprawy parametrów fizykochemicznych:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Wólka, gm. Wólka

• w 7 przypadkach wydał decyzje umarzające wszczęte postępowania administracyjne:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bychawa, gm. Bychawa

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Wola Duża gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Stara Wieś gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Zaraszów gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Gałęzów Kolonia Druga gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Konopnica gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Budowlanych Niemce S.A. Oddział Niemce ul. Ceramiczna 6 gm. Niemce.

W przypadku stwierdzenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie braku przydatności wody do spożycia zarządcy wodociągów i indywidualnych ujęć wody zapewniali odbiorcom awaryjne źródło wody. Wodę dostarczano cysternami oraz zapewniano wodę butelkowaną. Jednocześnie tak jak i w przypadku warunkowej przydatności wody do spożycia, prowadzone były działania naprawcze polegające na płukaniu i dezynfekcji sieci wodociągowej oraz zbiorników wody zapasowej. Za każdym razem po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonywane były kontrolne badania jakości wody.

Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych związane były między innymi z warunkami atmosferycznymi, zastoinami w sieci wodociągowej, przebudową ujęć oraz niewłaściwym nadzorem ze strony zarządcy wodociągu. Ujęcia wody na terenie powiatu lubelskiego, to ujęcia zbudowane z kredowych utworów geologicznych, mogących powodować bezpośrednie przedostawanie się wody opadowej do wód podziemnych. Z uwagi na występowanie ponadnormatywnych wartości żelaza, manganu w wodzie surowej wydobywanej ze studni głębinowych, konieczne jest uzdatnianie wody.

Woda dostarczana konsumentom uzdatniana jest w procesach odżelaziania i odmanganiania:

- uzdatnianie w procesie odżelaziania i odmanganiania – 32 ujęcia wody.

Z uwagi na niestabilną mikrobiologiczną jakość wody:

- woda dostarczana z 1 ujęcia uzdatniania jest w procesie dezynfekcji chemicznej - podchlorynem sodu
- woda dostarczana z 2 ujęć uzdatniana jest w procesie dezynfekcji fizycznej – lampa UV

Ponadto w 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 10 ocen higienicznych dla zastosowanych materiałów/wyrobów użytych do dystrybucji wody tj. dla następujących wodociągów zbiorowego zaopatrzenia: Kalinówka, Wilczopole, Prawiedniki, Kliny, Turka osiedle Borek, Teklin-Gierniak, Krzczonów, Chmiel, Jabłonna, Piotrków.

Nazwa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia				Liczba ludności korzystającej		
Gmina	Miejscowość	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody dobra/zła	Z wody dobrej jakości	Z wody złej jakości	Z wody nieodpowiadającej wymaganiom mikrobiologicznym
Bełżyce	Bełżyce	963	Dobra	7455	0	0
	Matczyn	143	Dobra	1045	0	0
	Skrzyniec	31	Dobra	408	0	0
Borzechów	Borzechów	124	Dobra	1114	0	0
	Ludwinów	89	Dobra	668	0	0
	Łączki- Pawłówek	77	Dobra	719	0	0
	Kazimierów	156	Dobra	1943	0	0
Bychawa	Bychawa	1310	Dobra - 2 decyzje warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w Szkole Podstawowej w Bychawce Drugiej Kol. 75 – wykonano (czas trwania 27.08.2020 r. - 01.09.2020 r.), z wzz Bychawa – wykonano (czas trwania 22.10.2020 r. - 02.12.2020 r.)	7420	0	0
	Stara Wieś	102	Dobra	948	0	0
	Wola Duża Kolonia	111	Dobra	945	0	0
	Zaraszów	208	Dobra	607	0	0
	Gałęzów Kolonia Druga	492	Dobra -1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w Szkole Podstawowej w Woli Gałęzowskiej 116a – wykonano (czas trwania 27.08.2020 r. – 01.09.2020 r.)	2431	0	0
Garbów	Garbów	413	Dobra	2186	0	0
	Borków	280	Dobra	2169	0	0
	Gutanów	101	Dobra	540	0	0
	Bogucin	290	Dobra	1201	0	0
	Piotrowice Wielkie	175	Dobra	1510	0	0
	Drimagine Zagrody	150	Dobra	1800	0	0

Głusk	Kalinówka	829	Dobra	3400	0	0
	Prawiedniki	247	Dobra	1767	0	0
	Wilczopole	224	Dobra -1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Wilczopole – wykonano (czas trwania 14.05.2020 r. - 29.05.2020 r.)	1369	0	0
	Kliny	263	Dobra	1107	0	0
Jabłonna	Jabłonna	545	Dobra	3854	0	0
	Chmiel	214	Dobra	2162	0	0
	Czerniejów	563	Dobra	5378	0	0
	Piotrków	395	Dobra	1722	0	0
Jastków	Jastków	388	Dobra	3640	0	0
	Ożarów	254	Dobra	1864	0	0
	Płuszowice	488	Dobra	3333	0	0
	Sieprawki	255	Dobra	2117	0	0
	Snopków	440	Dobra	2553	0	0
Krzczonów	Piotrkówek	75	Dobra	654	0	0
	Pustelnik	4	Dobra	26	0	0
	Nowiny Żukowskie	20	Dobra	147	0	0
	Teklin Gierniak	83	Dobra	374	0	0
	Walentynów	20	Dobra	84	0	0
	Krzczonów Trzeci	152	Dobra	606	0	0
	Krzczonów	261	Dobra -1 decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w Szkole Podstawowej w Krzczonowie, ul. Leśna 1 – wykonano (czas trwania 08.10.2020 r. – 16.10.2020 r.)	971	0	0
	Kosarzew Dolny	169	Dobra	897	0	0
	Sobieska Wola	90	Dobra	473	0	0
	Żuków Olszanka	172	Dobra	691	0	0
Konopnica	Konopnica	211	Dobra -1 decyzja umarzająca postępowanie w związku po przekroczeniu manganu	1535	0	0
	Radawiec Duży	588	Dobra	3330	0	0
	Motycz	377	Dobra -1 decyzja	2755	0	0

			stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia z wzz Motycz gm. Konopnica – wykonano (czas trwania 06.07.2020 r. – 13.07.2020 r.)			
	Motycz AGRAM	150	Dobra	500	0	0
	Szerokie	259	Dobra	825	0	0
Niedzwica Duża	Marianka Krebsówka	56	Dobra	765	0	0
	Niedzwica Duża	605	Dobra -1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w Szkole Podstawowej Niedzwicy Dużej, ul. Lubelska 21a – wykonano (czas trwania 20.08.2020 r. – 28.08.2020 r.)	5292	0	0
	Niedzwica Kościelna	368	Dobra	3467	0	0
	Krężnica Jara	20	Dobra	344	0	0
Niemce	Niemce	797	Dobra - 1 decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia z wzz Niemce gm. Konopnica – wykonano (czas trwania 05.07.2020 r. – 08.07.2020 r.)	7805	0	0
	Dys	741	Dobra - 2 decyzje warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w Zespole Placówek Oświatowych Ciecierzyn 121 – wykonano (czas trwania 24.09.2020 r. - 01.10.2020 r.), z wzz Dys – wykonano (czas trwania 23.11.2020 r. – 07.01.2021 r.),	4892	0	0
	Elizówka	309	Dobra -1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Elizówka – wykonano (czas trwania 23.11.2020 r. - 07.01.2021 r.)	2542	0	0
	Krasienin	494	Dobra -1 decyzja	3096	0	0

			warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Krasienin – wykonano (czas trwania 23.11.2020 r. - 07.01.2021 r.)			
	Nasutów	216	Dobra	1953	0	0
Strzyżewice	Osmolice	540	Dobra	3102	0	0
	Strzyżewice	550	Dobra	4739	0	0
Wojciechów	Palikije	157	Dobra	1026	0	0
Wólka	Sobianowice	306	Dobra - 1 decyzja nakazująca doprowadzenie wody w zakresie parametru chemicznego (żelazo) do wartości zgodnych z obowiązującym rozporządzeniem – wykonano (czas trwania 21.08.2020 r. – 20.11.2020 r.)	2199	0	0
	Wólka	827	Dobra -1 decyzja umarzająca postępowanie w związku po przekroczeniu mętność i żelazo (czas trwania 30.07.2019 r. – 30.05.2020 r.)	3669	0	0
	Turka	193	Dobra	1545	0	0
	Turka osiedle Borek	358	Dobra	3213	0	0
	Łuszczów	275	Dobra	1758	0	0
	Wysokie	Wysokie	138	Dobra	969	0
Wysokie	Maciejów	412	Dobra	2004	0	0
	Giełczew	384	Dobra	1377	0	0
Zakrzew	Zakrzew	234	Dobra	2534	0	0
Razem		20931	-	141534		

Tabela 8. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ocena jakości wody na koniec 2020 r.

W roku 2020 przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-higienicznego infrastruktury i urządzeń wodociągowych w 14 obiektach. Nieprawidłowości stwierdzono w 8 obiektach, które skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego. Nałożone obowiązki zostały wykonane. Stan sanitarno-higieniczny ujęć wody dobry. Ogółem przeprowadzono 22 kontrole w tym:

- 11 kontrole ujęć wody;
- 9 kontroli sprawdzających dot. wykonania nałożonych obowiązków;
- 2 kontrole sprawdzające w związku z decyzjami stwierdzającymi brak przydatności wody do spożycia.

W roku 2020 nastąpił wzrost w stosunku do roku 2019 okresowych przerw w dostawach wody spowodowanych głównie przez awarie sieci wodociągowej, związane z pęknięciami rur, wymianą uszkodzonych zasuw/usuwanie przecieków na sieci, modernizacjami ujęć, brakiem prądu. Przyczyną awarii była w większości wieloletnia eksploatacja ujęć wody.

- liczba wodociągów, na których wystąpiły awarie - 26
- liczba awarii – 172

Ze względu na stan epidemii występowały odstępstwa od terminowego wykonywania badań jakości wody, zgodnego z zaakceptowanymi na rok 2020 harmonogramami badań wody. Częstotliwość poboru próbek wody oraz zakres badań uzależniony był od dostępności w danym okresie czasu (funkcjonowania) wyznaczonych punktów zgodności. W miarę możliwości zarządzający wodociągami zlecali pobieranie próbek wody w innych terminach oraz w dostępnych punktach kontrolnych. W przypadku wystąpienia przekroczeń parametrów jakości wody zarządzający wodociągami przekazywali niezwłocznie wyniki badań w formie powiadomień

o przekroczeniach lub wyniki cząstkowe. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadził stałą i czynną współpracę z zarządzającymi wodociągami (kierowanie pism informujących o obowiązujących wytycznych w czasie trwania pandemii), co pozwoliło na zachowanie bezpieczeństwa w kwestii zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców.

Wewnętrzna kontrola jakości wody z ujęć indywidualnych - w 2020 r. zdarzały się przypadki przekazywania sprawozdań z badań wody nieterminowo. Podejmowano działania obligujące podmioty do wywiązywania się z obowiązku przekazywania badań wody.

Nadzór nad jakością wody ciepłej

W 2020 roku rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku (Dz.U. 2020 poz. 491) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony stan epidemii związany z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w związku z tym nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. nie został w pełni zrealizowany.

Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii Legionella sp. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego obejmował 1 dom pomocy społecznej. W badanych próbkach wody nie stwierdzono skolonizowania wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp. W obiektach użyteczności publicznej tj. szpitale, hotele, pokoje noclegowe, placówki oświatowe nie zostały pobrane próbki wody, z uwagi na wprowadzony stan epidemii.

Nadzór nad jakością wody ciepłej realizowany jest również w ramach kontroli wewnętrznej przez szpitale, placówki oświatowe oraz właścicieli obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował pisma do organów prowadzących (przedszkola, żłobki, szkoły), informujące o konieczności sprawowania w ramach kontroli wewnętrznej nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym instalacji wody ciepłej tj. wykonywanie okresowych badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej na obecność bakterii Legionella sp., pobieranych z instalacji ciepłej wody. W przypadku kiedy dwukrotne badania w odstępie rocznym nie wykazały przekroczeń, następne badanie należy wykonać po 3 latach.

W 2020 roku w ramach kontroli wewnętrznej pobrano próbki wody ciepłej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. z 8 placówek oświatowych, 4 obiekty służby zdrowia. W badanych próbkach wody nie stwierdzono skolonizowania wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp.

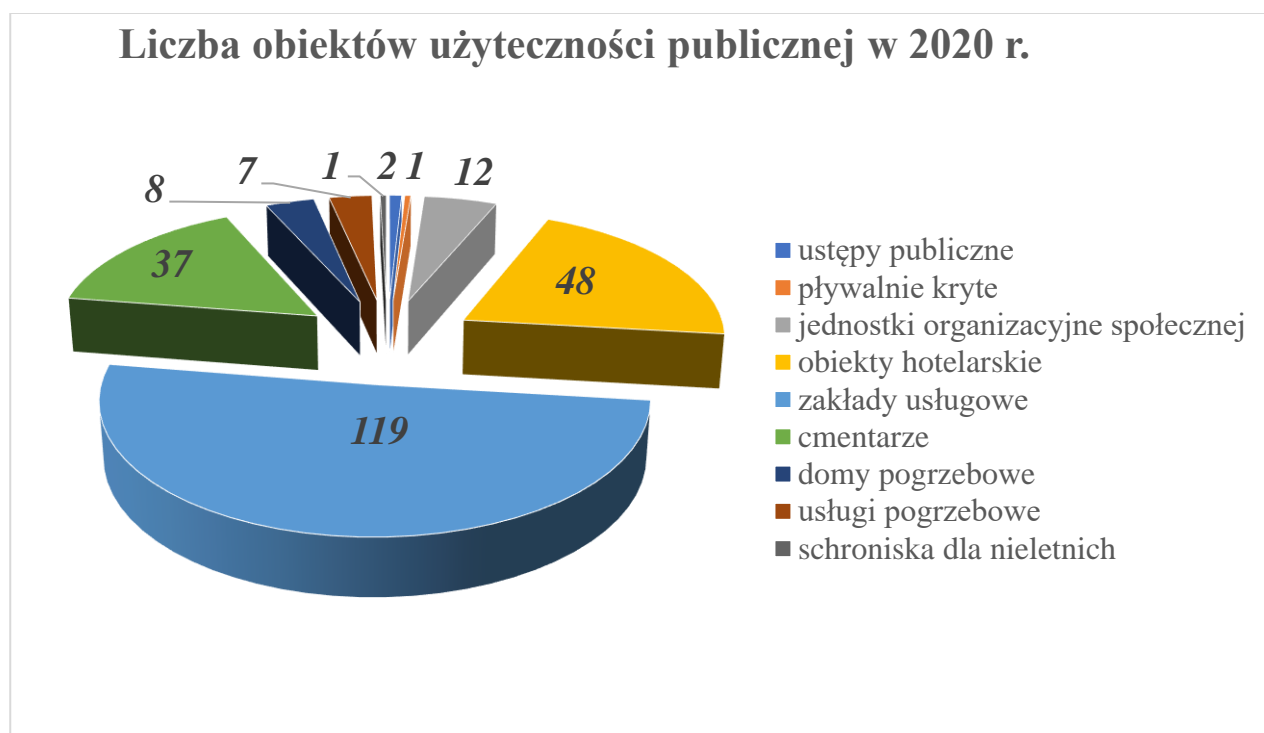
Jakość wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli

W roku 2020 na terenie powiatu lubelskiego nie funkcjonowały żadne kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 235 obiektów użyteczności publicznej. W 2020 roku przeprowadzono 15 kontroli w 14 obiektach użyteczności publicznej. Niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny stwierdzono w 2 obiektach, co stanowi 14% skontrolowanych obiektów.

W 2020 r. z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono większości zaplanowanych kontroli.



Ustępy publiczne

Pod nadzorem znajdują się 2 ustępy publiczne, całoroczne, skanalizowane:

- ustęp publiczny w Krzczonowie;
- ustęp publiczny w Bychawie

Ww. obiekty nie były kontrolowane w 2020 r. Dotychczasowe kontrole, przeprowadzane w latach ubiegłych, nie wykazywały nieprawidłowości. Szalety są stale nadzorowane przez zarządców, są w dobrym stanie technicznym, utrzymywane w czystości.

Pływalnie kryte

Na terenie powiatu lubelskiego funkcjonują:

- 3 pływalnie kryte:
 - pływalnia Zespołu Szkół w Bychawie ul. Piłsudskiego 81
 - pływalnia Centrum Kultury Fizycznej i Sportu w Bełżycach ul. Wilczyńskiego 62
 - pływalnia Dwujęzycznej Szkoły Podstawowej „Europejczyk” Szerokie 107A, gm. Konopnica
- 1 basen na terenie hotelu:
 - Hotel Korona Zemborzyce Tereszyńskie 97A gm. Konopnica.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2020 r. nie prowadził badań jakości wody basenowej, z uwagi na wprowadzony stan epidemii. Badania jakości wody z pływalni prowadzone są przez zarządców w ramach kontroli wewnętrznej. Badania obejmują wodę z systemu cyrkulacji, niecek basenowych, wani i jacuzzi. Prowadzone są również badania wody ciepłej z natrysków w kierunku występowania bakterii Legionella sp. Badania jakości wody z pływalni w 2 przypadkach wykazały przekroczenia parametrów fizykochemicznych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 1 decyzję nakazującą doprowadzić wodę w niecce basenowej i wannie jacuzzi oraz wodę z systemu cyrkulacji niecki basenowej do stanu zgodnego z obowiązującymi normami oraz wystosował 1 wystąpienie w związku z przekroczeniem parametru chemicznego. Każdorazowo podejmowane były działania naprawcze polegające między innymi na myciu zbiorników, zastosowaniu szokowej dezynfekcji wody basenowej, płukaniu filtrów oraz uzupełnieniu układu świeżą wodą. Woda na pływalni spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

Placówki pomocy społecznej

W tej grupie znajdują się:

- domy pomocy społecznej: Dom Pomocy Społecznej w Matczynie i Dom Pomocy Społecznej w Kielczewicach Maryjskich;
- obiekty zapewniające całodobową opiekę: Dom Opieki im. św. Brata Alberta w Bychawie, Dom Spokojnej Starości "Comfort Place" w Jastkowie, Dom Opieki "PATRONUS" w Kalinówce, Usługi Opiekunczo-Pielęgnacyjne "Tutella" w Krężnicy Jarej, Dom Seniora w Osmolicach;

- inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej: Środowiskowy Dom Samopomocy w Bychawie, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym "Misericordia" w Głusku, Dom seniora w Piotrowicach, Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Matczynie.

- noclegownie i domy dla bezdomnych- Wspólnota Osób Bezdomnych i z Zaburzeniami Psychicznymi "EMAUS" w Krężnicy Jarej



Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2020 r., w celu minimalizacji ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzano kontroli w ww. placówkach.

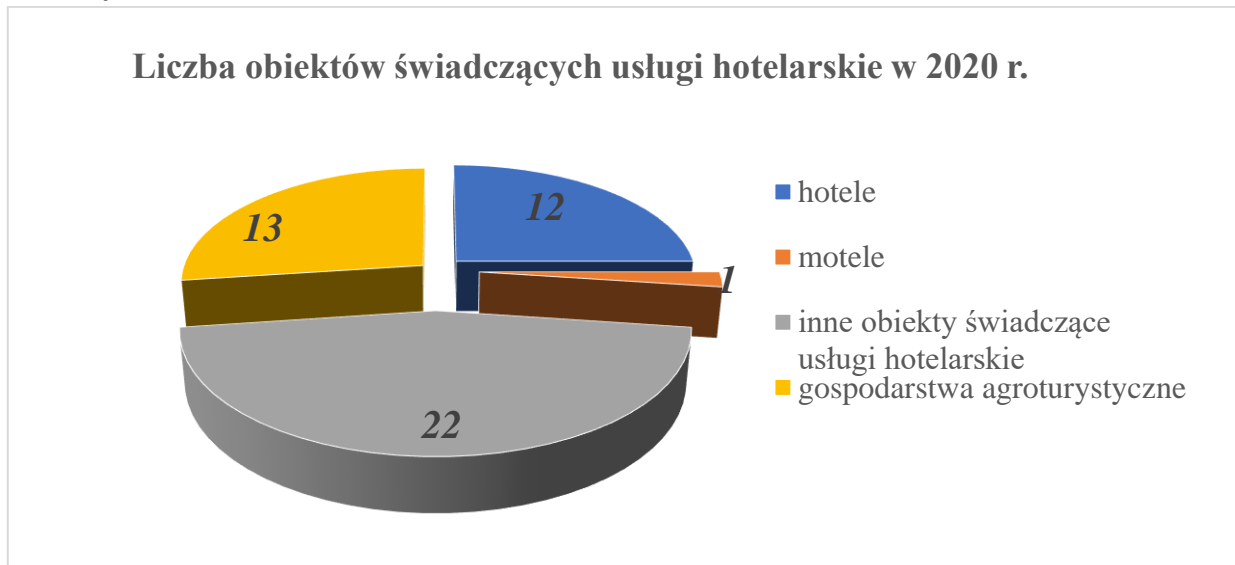
W Domu Pomocy Społecznej w Matczynie, Domu Pomocy Społecznej w Kiełczewicach Maryjskich oraz w Domu Spokojnej Starości "Comfort Place" w Jastkowie stwierdzono ogniska zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Kontrole przeprowadzane w latach ubiegłych w tej grupie obiektów nie wykazywały nieprawidłowości. Nadzorowane obiekty są utrzymane w dobrym stanie technicznym, sanitarno-higienicznym, poddawane są na bieżąco remontom.

Oddział Higieny Komunalnej w związku z wystąpieniem stanu epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pozostawał w stałym kontakcie i współpracy z placówkami pomocy społecznej oraz prowadził monitoring sytuacji epidemiologicznej w tych obiektach poprzez analizowanie codziennych, przesyłanych przez placówki raportów o sytuacji epidemiologicznej, prowadzenie wywiadów epidemiologicznych i obejmowanie kwarantanną, konsultowanie sytuacji epidemiologicznej w placówkach, przysyłanie aktualnych wytycznych i rekomendacji Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego w celu zminimalizowania ryzyka zakażeń, monitorowanie sytuacji w pojawiających się ogniskach zakażeń, zlecenie wymazów w kierunku wirusa SARS-CoV-2 podopiecznym i personelowi placówek pomocy społecznej. Łącznie w ww. placówkach, na skutek stwierdzonych zachorowań bądź podejrzeń zakażenia, przeprowadzono 149 testów.

Ponadto realizowano nadzór epidemiologiczny nad obiektami nie będącymi pod stałym nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej, gdzie przebywają całodobowo określone grupy osób, tj. domy dziecka czy klasztory. W wymienionych obiektach monitorowano ogniska epidemiologiczne (Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej), zlecano testy w kierunku wirusa SARS-CoV-2 w ognisku oraz u nowo przyjętych podopiecznych (11 zleceń), przeprowadzano wywiady epidemiologiczne. Ognisko zakażeń wirusem SARS-CoV-2 stwierdzono również we Wspólnocie Sióstr Salezjanek w Garbowie.

Obiekty hotelarskie



Na terenie powiatu funkcjonuje 48 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie: 12 hoteli, 1 motel, 22 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie i 13 gospodarstw agroturystycznych.

Nie przeprowadzono w obiektach hotelarskich kontroli ze względu na epidemię wirusa SARS-CoV-2. Niemniej, jak wskazują lata ubiegłe, obiekty hotelarskie w powiecie lubelskim posiadają wysoki standard. W większości obiektów węzły higieniczno-sanitarne zlokalizowane są przy pokojach. Pranie bielizny prowadzone jest zarówno w pralniach własnych jak i w pralniach zewnętrznych, które zapewniają transport brudnej oraz czystej bielizny. Bielizna czysta przechowywana jest w przeznaczonych do tego szafach lub magazynach. Obiekty utrzymywane są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

Źródłem zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowią w większości wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wyjątek stanowi 6 obiektów, które zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć wody. Jakość dostarczanej wody odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował pisma do właścicieli/zarządców ww obiektów, informujące o konieczności sprawowania w ramach kontroli wewnętrznej nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym instalacji wody ciepłej tj. wykonywanie



okresowych badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej na obecność bakterii Legionella sp., pobieranych z instalacji ciepłej wody. W przypadku kiedy dwukrotne badania w odstępie rocznym nie wykazały przekroczeń, następne badanie należy wykonać po 3 latach. W 2020 r. część obiektów nie zleciło badań wody ciepłej w kierunku Legionella sp. ze względu na stan epidemii. Badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionella sp. przeprowadzone zostały w 3 obiektach, jakość ciepłej wody użytkowej odpowiadała wymaganiom cytowanego wyżej rozporządzenia.

Ścieki komunalne z obiektów hotelarskich odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni. Gospodarka odpadami komunalnymi zgodna z obowiązującymi przepisami.

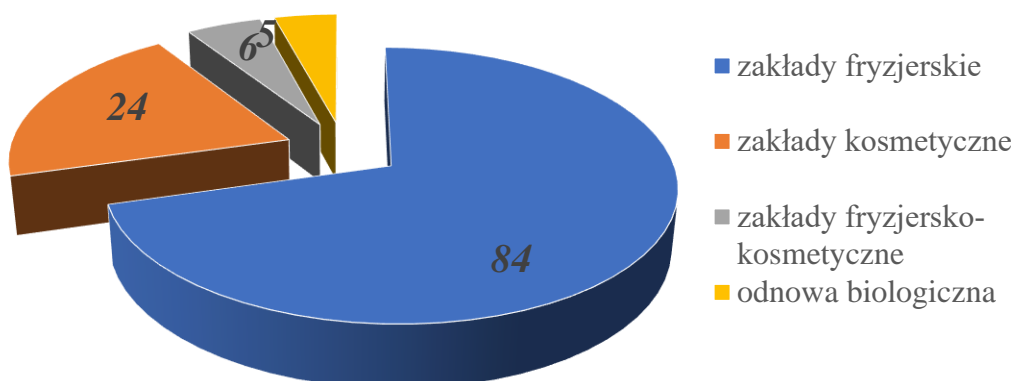
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W ewidencji znajduje się ogółem 119 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, fryzjersko-kosmetycznych i odnowy biologicznej. W roku 2020 skontrolowano 11 obiektów z tej grupy. Podczas kontroli nie stwierdzono większych uchybień. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył oceny przestrzegania przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego, przestrzegania przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz oceny przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Dokonując oceny zakładów w tej grupie sprawdzane są m.in. zaopatrzenie w zimną i ciepłą bieżącą wodę, odprowadzenie nieczystości płynnych, sposobu postępowania z odpadami, sposobu postępowania z bielizną przeznaczoną do obsługi klientów oraz postępowanie z narzędziami i przyborami używanymi podczas świadczenia usług. Ocenie podlega stosowanie procedur oraz właściwy dobór środków dezynfekcyjnych w stosunku do ilości i rodzaju narzędzi, w celu zapobiegania zakażeniom przy wykonywaniu usług. Sprawdzano daty ważności stosowanych środków chemicznych, rodzaje stosowanych środków, ich spektrum działania, oznakowanie pojemników z roztworami roboczymi oraz sposób sporządzania roztworów roboczych.

Stan sanitarny skontrolowanych zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej na koniec 2020 roku należy ocenić jako dobry.



Liczba obiektów usługowych w 2020 r.



Cmentarze

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2020 r.



znajdowało się 37 cmentarzy. W 2020 r. nie przeprowadzano kontroli sanitarnych w tej grupie obiektów. Podstawowym źródłem zaopatrzeniem w wodę na cmentarzach są wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub studnie kopane. Na większości cmentarzy udostępniane są toalety - przenośne kabiny sanitarne bądź ustępy murowane, w okresie świąt ustawiane są dodatkowe kabiny przenośne. Na terenie cmentarzy prowadzona jest w większości selektywna zbiórka odpadów

w rozstawionych w obrębie cmentarza pojemników i kontenerów. Zarządcy cmentarza dbają o porządek w obrębie obiektów, zieleń, coraz więcej cmentarzy posiada utwardzone alejki. Większość cmentarzy była skontrolowana w 2019 r.

Domy przedpogrzebowe i usługi pogrzebowe

Nadzorem objętych jest 8 domów przedpogrzebowych oraz 7 podmiotów świadczących usługi pogrzebowe. W 2020 r. nie przeprowadzano kontroli sanitarnych tych obiektów.

Domy przedpogrzebowe znajdujące się na terenie powiatu lubelskiego są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. Wyposażone są w komory chłodnicze wykonane z materiałów umożliwiających dezynfekcję, ze sterowaną temperaturą, pomieszczenia przygotowania ciał do pochówków wyposażone są w instalacje ciepłej i zimnej wody, kratki ściekowe. Personel posiada środki ochrony indywidualnej, zachowuje środki ostrożności podczas ostatniej toalety zmarłego i podczas ekshumacji. W przypadku gdy firma świadczy usługi ekshumacji, sprawdzany jest również sprzęt do jej wykonywania.



Schronisko dla nieletnich

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się Schronisko dla nieletnich w Dominowie. Nie przeprowadzono standardowych kontroli sanitarnych, jedynie na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną wśród mieszkańców i pracowników schroniska. Schronisko codziennie raportowało o sytuacji w placówce.

Stacje paliw

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 22 stacje paliw. Na skutek złożonej interwencji skontrolowano Stację Paliw w Trojaczkowicach. Podczas kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości, m.in. niewłaściwy stan sanitarno-higienicznych toalet, terenu wokół budynku stacji, nagromadzenie znacznych ilości odpadów komunalnych w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania, poza pojemnikami. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami nałożono zaocznie grzywnę w drodze mandatu karnego w kwocie 500 zł na prezesa spółki prowadzącej stację, który jej nie uiścił, w związku z czym skierowano do sądu wnioski o ukaranie prezesa Spółki. Sąd Rejonowy II Wydział Karny w Kraśniku wydał wyrok nakazowy w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej orzekając obwinionego winnym dokonania zarzucanego wykroczenia i wymierzając grzywnę w kwocie 500 zł.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w sprawie wydał również decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, nadając jej rygor natychmiastowej wykonalności. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono, że nakazy ww. decyzji nie zostały wykonane, w związku z czym do właściciela stacji wystosowano upomnienie. Kolejna kontrola sprawdzająca wykazała doprowadzenie obiektu do właściwego stanu sanitarno-higienicznego. W toku postępowania właściciel Stacji paliw w Trojaczkowicach odwołał się od decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, jednak organ odwoławczy, jakim jest Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie utrzymał w całości zaskarżoną decyzję.

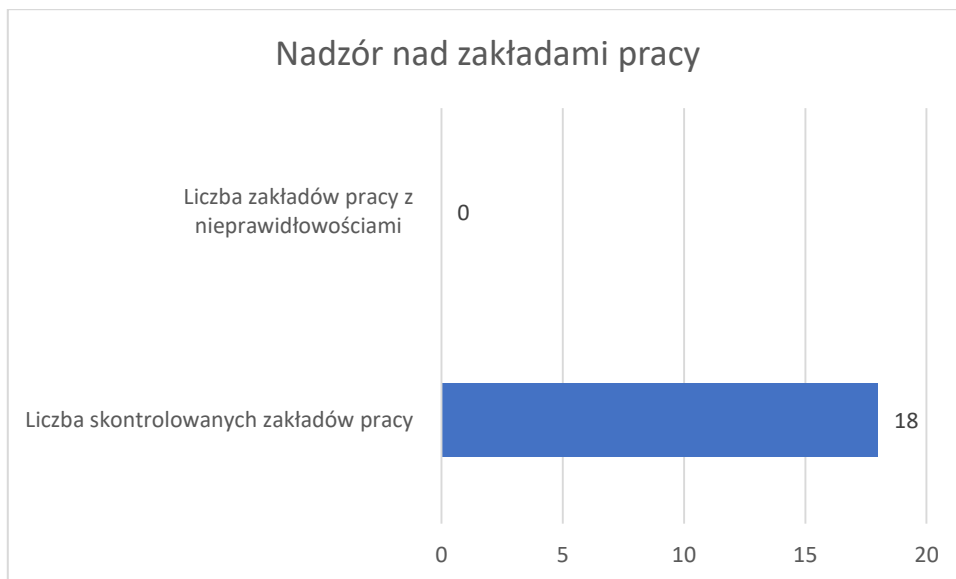
Nadzór nad warunkami pracy oraz choroby zawodowe

Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych, niebezpiecznych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy jest jednym z głównych kierunków działania Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lublinie.

Realizując zamierzenia zaplanowane na 2020r. pracownicy Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzili nadzór w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, sprawowali nadzór nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, prowadzili postępowania administracyjne

w zakresie chorób zawodowych.

W 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego skontrolowano 18 zakładów pracy, w których przeprowadzono ogółem 19 kontroli.



Nadzór sanitarny nad warunkami pracy.

Na podstawie przeprowadzonych w 2020 r. kontroli środowiska pracy stwierdzono przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu w 2 skontrolowanych zakładach. W pierwszym z zakładów w warunkach narażenia na ponadnormatywny hałas zatrudnionych było 17 pracowników. Pracodawca z uwagi na brak możliwości wyeliminowania przekroczeń normatywów higienicznych hałasu na stanowisku spawacz-ślusarz (ze względu na technologię produkcji brak możliwości zastosowania działań technicznych) sporządził i wprowadził w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas uwzględniający: oznakowanie znakami bezpieczeństwa miejsc pracy, w których wielkości przekraczają normy NDN; oddzielenie miejsc pracy o mniejszej emisji hałasu od prac powodujących znaczny hałas; zapewnienie pracownikom ochronników słuchu o odpowiedniej charakterystyce tłumienia i wprowadzenie stałego nadzoru nad ich stosowaniem; objęcie pracowników narażonych profilaktycznymi badaniami audiometrycznymi.

W drugim z zakładów w warunkach narażenia na ponadnormatywny hałas zatrudnionych było 15 pracowników. Przekroczenia normatywów higienicznych hałasu związane były ze specyfiką procesu produkcyjnego. Przekroczenia NDN hałasu występują okresowo, tzn. tylko przy produkcji określonych asortymentów, w zależności od zastosowanych maszyn i urządzeń w linii technologicznej. Pracodawca podjął działania zmierzające do poprawy warunków pracy, sporządzając i wprowadzając w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas tam gdzie jest to technicznie możliwe przez stosowanie obudów dźwiękoizolacyjnych i tłumiących dźwięki, wykonywane planowo remonty i naprawy poprawiające sprawność maszyn i obniżających emisję hałasu oraz poprzez ograniczenie czasu i poziomu narażenia oraz liczby osób narażonych na hałas przez stosowanie skróconego czasu pracy do 7 godzin w czasie zmiany, przerw w pracy (15 min, 30 min) i rotacji

na stanowiskach pracy. Pomimo podjęcia przez pracodawcę ww. działań specyfika procesów występujących w zakładzie nie pozwala na całkowitą eliminację przekroczeń NDN hałasu.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi.

W 2020 r. skontrolowano 3 zakłady pracy w zakresie narażenia pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym. Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak aktualnych pomiarów stężenia pyłów drewna na stanowisku pracy stolarz oraz brak rejestru pracowników i prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

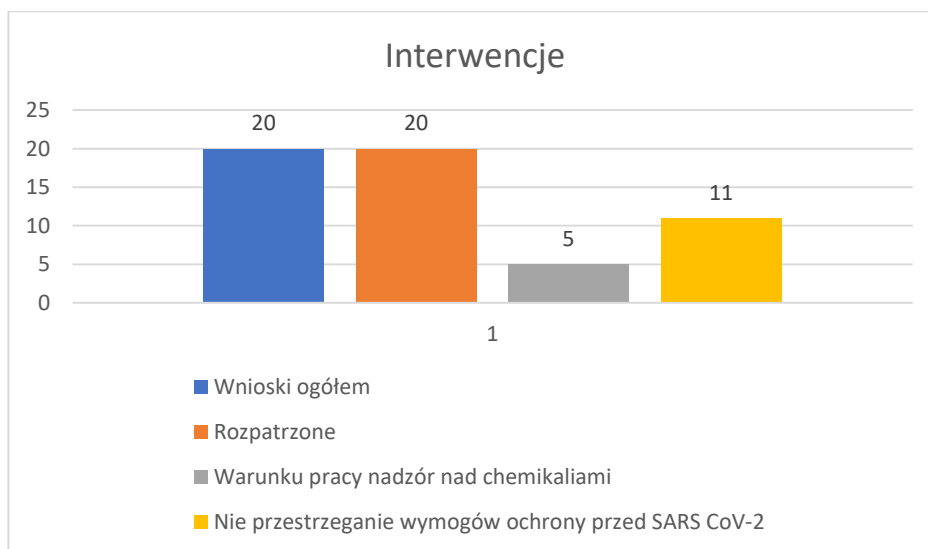
Nadzór nad czynnikami biologicznymi.

W 2020 r. w powiecie lubelskim nie przeprowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów w środowisku pracy,
- niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń pracy,
- braku dostępu pracowników do bieżącej wody ciepłej i zimnej,
- braku lub niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- nieprawidłowo prowadzonej oceny ryzyka zawodowego związanej z wykonywaną pracą w zakładzie.

Interwencje



W 2020 r. do Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami wpłynęło 20 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone. Zgłoszone nieprawidłowości w 5 przypadkach dotyczyły warunków pracy (niewłaściwe warunki techniczne zaplecza socjalnego pracowników, złe warunki sanitarno – higieniczne toalety,

nieprawidłowe składowanie zdemontowanego pokrycia dachowego zawierającego azbest).

W 2 przypadkach przeprowadzone kontrole potwierdziły zasadność wniesionych interwencji, zostały wszczęte postępowania administracyjne, zakończone wydaniem decyzji, pozostałe wnioski uznano za bezzasadne. 11 interwencji dotyczyło nieprzestrzegania obowiązków wynikających z rozporządzeń w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. We wszystkich przypadkach podjęto działania obligując osoby odpowiedzialne w firmach do przedłożenia procedur mających na celu ochronę przed zakażeniami SARS-CoV-2. Pracodawcy podejmowali wszelkie niezbędne środki mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń wśród zatrudnionego personelu. Zapewniali odpowiednie środki ochrony indywidualnej, płyny do dezynfekcji, realizowali wszystkie określone przepisami prawa obostrzenia.



Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

W 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego prowadzonych było ogółem 18 postępowań w sprawie chorób zawodowych. W 2020 r. wpłynęło 8 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, pozostałe 10 były kontynuacją z lat ubiegłych.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, w celu opracowania karty oceny narażenia zawodowego w 2 przypadkach przeprowadzono oględziny stanowisk pracy u pracodawców. Sporządzono 5 kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano 8 decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:

- 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową;
- 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

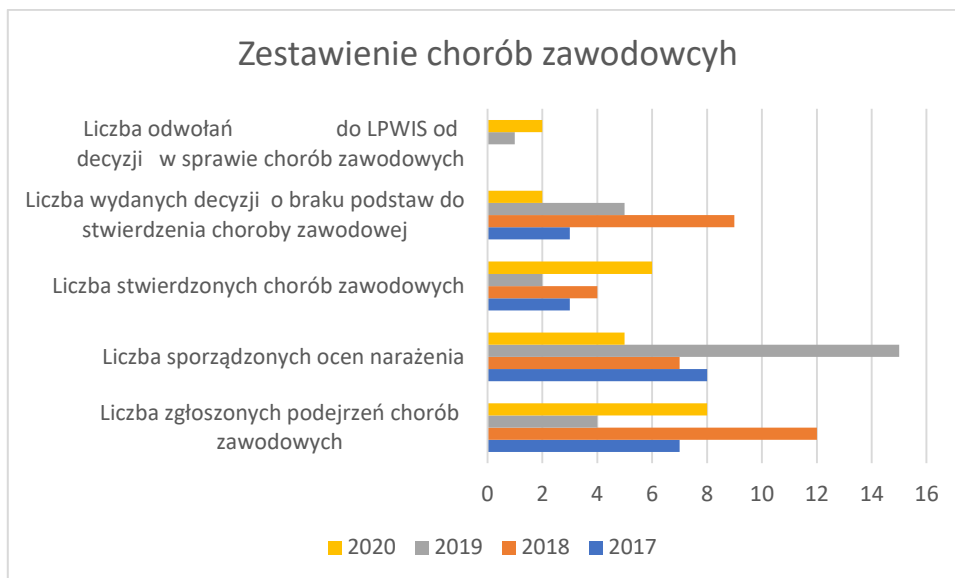
Decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczą głównie chorób z grupy chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw tj. boreliozy.

W związku z wniesionymi odwołaniami 2 sprawy przekazano do organu II instancji.

Tabela. Zestawienie chorób zawodowych w powiecie lubelskim w latach 2017- 2020

	2017	2018	2019	2020
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	7	12	4	8
Liczba sporządzonych ocen narażenia	8	7	15	5
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	3	4	2	6
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	3	9	5	2
Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych	0	0	1	2

Tabela nr 9. Powyższa analiza obrazuje, iż najwyższą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie lubelskim odnotowano w roku 2020. W latach, 2017 i 2019 odnotowano niewielki spadek rozpoznanych chorób zawodowych. Natomiast w roku 2018 wpłynęła największa na przestrzeni 4 lat liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.



NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI, SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI CHEMICZNYMI, PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI I DETERGENTAMI ORAZ PREKURSORAMI NARKOTYKÓW KAT. 2 I 3.

Główne kierunki działania w roku 2020 obejmowały:

- sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3;
- sprawowanie nadzoru w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych
- współpracę z instytutami naukowymi, placówkami medycznymi w zakresie oceny wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzi;
- minimalizację zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne poprzez wczesne rozpoznawanie sytuacji epidemiologicznej oraz reagowanie na zagrożenia.

Realizując zamierzenia zaplanowane na 2020r. pracownicy Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzili nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów chemicznych, w tym substancji i ich mieszanin, detergentów, produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, a także działania związane z monitoringiem wprowadzania na rynek środków zastępczych i sprzedażą internetową.

W 2020 roku prowadzono działania wynikające z ustaleń Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach na podstawie których realizowany był wspólnotowy projekt REACH-EN-FORCE 8 (REF-8). Głównym założeniem projektu było sprawdzenie zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez internet produktów z obowiązującymi przepisami prawa z zakresu REACH (wszystkie niebezpieczne produkty chemiczne oraz produkty podlegające ograniczeniom z załącznika XVII), CLP (wszystkie niebezpieczne produkty chemiczne) oraz BPR (produkty biobójcze ze wszystkich grup produktowych).

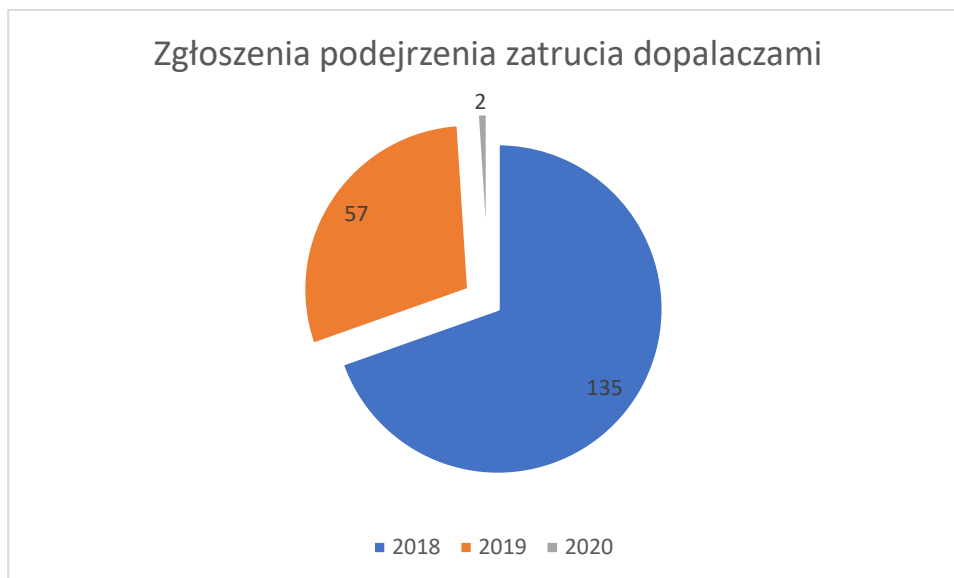
Ograniczanie zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi nadzór w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, monitoruje przypadki zatruc i zgonów spowodowanych środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi zgłaszane przez placówki ochrony zdrowia oraz wprowadzanie na rynek środków zastępczych, w tym również sprzedaż internetową. Realizacja działań dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych odbywa się we współpracy z Policją, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Prokuraturą, Sądami, Urzędami Celno-Skarbowymi, Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Farmaceutycznego. Monitorowanie zatruc dopalaczami i nowymi substancjami psychoaktywnymi prowadzone jest dzięki ścisłej współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dysponują oddziałami toksykologii (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 oraz Szpital Neuropsychiatryczny Lublinie, ul. Abramowicka 2) oraz z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6. Informacje nt. badań pośmiertnych spowodowanych zatruciem środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną uzyskujemy z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, ul. Jaczewskiego 8b. Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Lublinie współpracuje również z Wydziałem Kryminalnym Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie w zakresie deponowania otrzymanych od organów ścigania, zabezpieczonych w ramach prowadzonych postępowań dowodów rzeczowych celem zdeponowania w Magazynie Środków Narkotykowych.

W roku 2020 otrzymano z Prokuratury 2 postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania wraz z aktami spraw. Kontynuowano ponadto 1 postępowanie z roku 2019. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie jedną decyzją orzekł o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środka zastępczego. W 1 przypadku postępowanie administracyjne zostało umorzone z uwagi na bezprzedmiotowość. Wydano również 1 decyzję administracyjną na wniosek strony, dotyczącą rozłożenia na raty pozostałej do spłaty kwoty wynikającej z nałożonej w minionych latach administracyjnej kary pieniężnej.

W porównaniu do lat ubiegłych liczba prowadzonych postępowań zdecydowanie spadła, co pozwala stwierdzić, że znowelizowane przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii odniosły oczekiwany skutek.

Od podmiotów prowadzących działalność leczniczą wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia zatrucia dopalaczami z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno – Kardiologiczny. Przyczyną zatruc były środki zastępcze o niezidentyfikowanym składzie. W porównaniu do roku minionego liczba odnotowanych przypadków podejrzeń zatruc środkami zastępczymi jest zdecydowanie niższa (rok 2018 - 135 przypadków, 2019 – 57 przypadków).



Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruc dopalaczami przedstawia zamieszczona tabela:

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
do 18 r. ż.	2	0

Z przedstawionej analizy wynika, iż zatrucia odnotowano u mężczyzn poniżej 18 r.ż.

Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi substancji chemicznych, ich mieszanin.

Na terenie powiatu lubelskiego działalność prowadzą dystrybutorzy substancji chemicznych, detergentów i produktów biobójczych oraz producenci wyrobów medycznych oraz detergentów. W zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych przeprowadzono 5 kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

Kontrole w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono w 3 zakładach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole. Naruszenie przepisów w zakresie produktów biobójczych stwierdzono podczas 2 kontroli – oferowanie produktu biobójczego, który nie posiadał pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym oraz oferowanie produktu biobójczego w wersji zapachowej nie przewidzianej w udzielonym pozwoleniu na jego obrót. W ramach realizacji projektu wspólnotowego REACH-EN-FORCE-8 (REF-8) w zakresie sprzedaży internetowej produktów biobójczych przeprowadzono 1 kontrolę podczas której nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

Na terenie powiatu lubelskiego prowadzą działalność gospodarczą dwa podmioty zajmujące się obrotem prekursorami narkotyków na terenie Unii Europejskiej oraz prowadzą handel z krajami trzecimi. W związku z importem prekursorów narkotyków na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego dokonano 7 sprawdzeń legalności transakcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano 59 zezwoleń na wywóz prekursorów do krajów trzecich.

Interwencje

W 2020 r. do Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami wpłynęło 20 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone. Zgłoszone nieprawidłowości w 4 przypadkach dotyczyły zagadnień związanych z nadzorem nad produktami biobójczymi (brak pozwolenia na obrót produktem biobójczym, zastrzeżenia dotyczące oznakowania produktu biobójczego). Z uwagi na epidemię ograniczono ilość przeprowadzanych kontroli, postępowania wyjaśniające realizowano w sposób zdalny.

Niemniej jednak w 2 przypadkach przeprowadzone kontrole potwierdziły zasadność wniesionych interwencji, zostały wszczęte postępowania administracyjne, zakończone wydaniem decyzji, pozostałe wnioski uznano za bezzasadne.

OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Pod nadzorem Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w 2020 r. znajdowało się 163 placówki, funkcjonujących w 174 budynkach (4 obiekty przedszkoli, 2 obiekty szkoły podstawowej, 5 obiektów domu kultury) oraz 43 placówki wypoczynku zimowego i 195 placówek wypoczynku letniego. Do placówek będących pod nadzorem należały: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, punkty przedszkolne, szkoły, placówki opiekuńczo – wychowawcze i wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego, placówki rekreacyjne oraz placówki wypoczynku zimowego i letniego.

W 2020 r. przeprowadzono 44 kontrole placówek stałych i 9 kontroli wypoczynku, skontrolowano 53 placówki.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania przeprowadzała kontrole w zakresie:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania,
- przestrzegania przez osoby stosujące substancje chemiczne obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2019r., poz. 1225) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Rodzaj placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba kontroli
Żłobki	10		2
Przedszkola	43		6
Szkoły Podstawowe	66	6	29
Licea Ogólnokształcące			
Technika			
Szkoły Specjalne			
Szkoły Policealne			
Zespoły Szkół	32	3	7
Szkoły Wyższe Publiczne			
Szkoły Wyższe Niepubliczne			
Domy Studenta			
Bursy i Internaty			
Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii			
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	2		
Specjalne Ośrodki Wychowawcze			
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (Dom Dziecka)	4		
Placówki z pobytem całodobowym inne (Schronisko dla Nieletnich)	1		
Placówki wsparcia dziennego (świetlice, ogniska)	1		
Placówki wychowania pozaszkolnego, Młodzieżowe Domy Kultury i Pałace Młodzieży			
Placówki wychowania pozaszkolnego, międzyszkolne ośrodki sportowe			
Placówki wychowania pozaszkolnego, ogniska pracy pozaszkolnej (kluby osiedlowe)			
Placówki wychowania pozaszkolnego, pozaszkolne placówki specjalistyczne (poradnie psych.-ped.)	2		
Placówki wychowania pozaszkolnego – inne (Domy Kultury, Muzyczne Szkoły I i II stopnia bez pionu ogólnokształcącego)	1		
Placówki rekreacyjne – inne (centra zabaw)	1		
Kontrole wypoczynku zimowego 2020 r.	10	4	4
Kontrole wypoczynku letniego 2020 r.	37	5	5
Razem	163	18	53

Tabela 10. Liczba przeprowadzonych kontroli z podziałem na grupy obiektów

2. Stan sanitarno-techniczny obiektów

Żłobki



Na terenie Powiatu Lubelskiego działa 10 żłobków oraz klubów dziecięcych. Przeprowadzono jedynie 2 kontrole w celu wydania opinii do celów rejestracji placówki. Nie wydawano zaleceń, stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Przedszkola

W ewidencji znajduje się 43 placówki. Przeprowadzono 6 kontroli placówek przedszkolnych w tym 3 kontrole w celu wydania opinii dla nowych placówek i 3 kontrole sprawdzające wykonania nakazów decyzji administracyjnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.



Szkoły

Spośród 98 placówek szkolnych objętych nadzorem (szkoły podstawowe, zespoły szkół) w 2020 r. skontrolowano 9 obiektów. Przeprowadzono 36 kontroli w tym 9 kontroli sanitarnych i 1 kontrolę interwencyjną oraz 26 kontroli

sprawdzających wykonanie nakazów decyzji.

W 2020 r. wydano 15 decyzji administracyjnych i 8 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów decyzji wydanych w roku 2020 i w latach poprzednich, 1 umorzenie postępowania, 1 wygaszenie postępowania oraz 20 decyzji opłatowych.

Najczęściej nakazy decyzji dotyczyły:

- zapewnienia ścian, sufitów i podłóg w dobrym stanie sanitarno-technicznym,
- zapewnienia aktualnej dokumentacji do celów sanitarno – epidemiologicznych zatrudnionych pracowników, mających bezpośredni kontakt z uczniami,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym,

- zapewnienia w pomieszczeniach szkoły oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą PN i osłon na punktach świetlnych, posiadających atest potwierdzający bezpieczeństwo zamontowanych świetlówek,
- zapewnienia wentylacji zgodnej z PN i przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji w pomieszczeniach do nauki i pomieszczeniach
- zapewnienia ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem,
- zapewnienia stolarki drzwiowej w dobrym stanie sanitarno-technicznym w pomieszczeniu higienicznosanitarnym,
- zapewnienia wyposażenia placówek w dobrym stanie technicznym, posiadającego certyfikaty,
- zapewnienia schodów na klatce schodowej w dobrym stanie technicznym, bezpiecznych,
- zabezpieczenia poręczy i balustrad oraz przestrzeni między schodami w placówkach szkolnych.

Ponadto w 2 placówkach wydano zakaz użytkowania na cele dydaktyczne pomieszczeń których wysokość wynosiła mniej niż 3m, łącznie dla 8 sal.

W 2 placówkach wykorzystywane są pomieszczenia do prowadzenia zajęć z uczniami usytuowane poniżej poziomu terenu przy budynku. Pomieszczenia włączone zostały do użytkowania w jednym przypadku po rozbudowie budynku szkoły, w kolejnym ujęte zostały w projekcie przed uruchomieniem placówki. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń.

Ocena środowiska szkolnego

Ocenię podlegało zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury pomieszczeń oraz oświetlenia sal dydaktycznych. W związku ze sprawowaniem nadzoru, nad jakością mikroklimatu zwracano również uwagę na możliwość wietrzenia pomieszczeń w placówkach poprzez otwieranie okien.

Mikroklimat

W okresie grzewczym wykonywane były pomiary temperatury w pomieszczeniach, przeznaczonych na pobyt dzieci i uczniów. Ogółem zmierzono temperaturę w 6 placówkach w 6 pomieszczeniach. Nie występowały problemy z niedogrzeniem pomieszczeń. W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i uczniów oraz pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniona jest wentylacja grawitacyjna i wspomagana mechanicznie. W 2020 r. wydano 7 decyzji administracyjnych dotyczących zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach. W 8 placówkach zakończono postępowanie w zakresie zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach, stan uległ poprawie.

Oświetlenie

Ważnym elementem środowiska szkolnego jest zapewnienie właściwego, zgodnego z obowiązującymi normami oświetlenia, niezbędnego w zapewnieniu higieny procesu nauczania. W 2020r. w 2 placówkach stwierdzono niedoświetlenie, na podstawie wyników pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia przeprowadzonych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Lublinie. Wydano 2 decyzje administracyjne w tym zakresie nakazujące przeprowadzenie pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia. Ponadto kontynuowane są postępowania administracyjne dotyczące zapewnienia oświetlenia zgodnego z PN w 2 placówkach szkolnych.

Zachorowania wśród dzieci i młodzieży

W związku ze stanem epidemii COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i sytuacją epidemiologiczną na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzono analizę epidemiologiczną na podstawie, której podejmowano dalsze działania mające na celu monitorowanie zakażeń występujących w placówkach oświatowych.

Po czasowym zawieszeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych w przedszkolach szkołach i placówkach oświatowych, prowadzono analizę procedur przygotowywanych przez placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńcze w zakresie zgodności z Wytocznymi Ministra Edukacji Narodowej, Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia. Procedury miały na celu zapobieżenie i zminimalizowanie ryzyka występowania zachorowań w placówkach, w związku z ich ponownym uruchomieniem. Po zweryfikowaniu procedur, przesłano do nadawców odpowiedzi zwrotne z uwagami i zaleceniami, do wdrożenia lub korekty. Przeanalizowano ogółem 28 procedur.



Od września przygotowywano opinie dotyczące zmiany organizacji - zawieszenia zajęć i ograniczenia funkcjonowania placówek, do końca 2020r. wydano 115 opinii w tym zakresie.

Placówki	Ograniczenie funkcjonowania części oddziałów – wydano opinie	Ograniczenie funkcjonowania całej placówki – wydano opinie
Żłobki	2	-
Przedszkola	24	16
Szkoły Podstawowe	41	18
Zespoły Szkół	11	1

Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	1	-
Pozostałe placówki - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	-	1

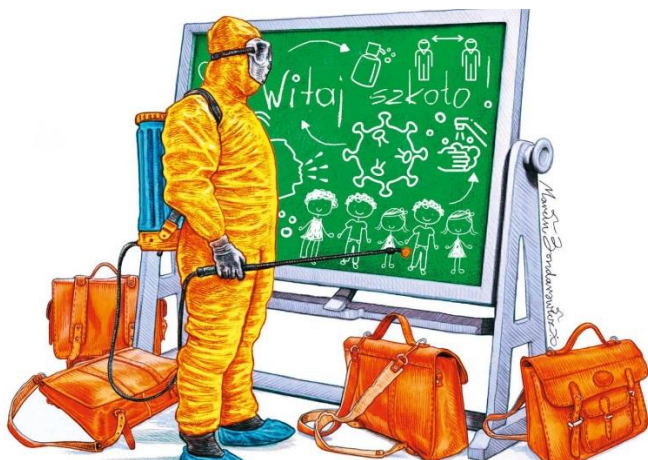
Tabela 11. Liczba wydanych opinii w sprawie zawieszenia zajęć z podziałem na grupy obiektów

Na podstawie wniosków od dyrektorów placówek, z prośbą o zawieszenie zajęć w placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono, że zachorowania dotyczyły:

- 2 Żłobków i wystąpiły u 3 opiekunek, brak zachorowań wśród dzieci,
- 18 Przedszkoli, zachorowania wystąpiły u 4 dzieci oraz 37 pracowników,
- 33 Szkół Podstawowych i wystąpiły u 7 uczniów i 67 pracowników,
- 5 Zespołów Szkół i wystąpiły u 5 uczniów i 4 pracowników,
- 1 Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i wystąpiły u 1 ucznia, brak zachorowań wśród pracowników,
- 1 Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i wystąpiły u 2 pracowników, brak zachorowań wśród dzieci i młodzieży.

Opracowywano ogniska zakażeń występujące w obiektach będących pod nadzorem Oddziału HDM. Z dokumentacji wynika, że z 8 opracowanych ognisk 25 osób otrzymało pozytywny wynik testu na koronawirusa, w związku z tym na **302** osoby nałożono kwarantannę.

Z analizy zgłoszeń, które wpłynęły od dyrektorów placówek wynika, że zachorowania, dotyczyły najczęściej nauczycieli i pracowników, w mniejszym stopniu dzieci i młodzieży. Wydane zostały również opinie negatywne z uwagi na brak podstaw do pozytywnego rozpatrzenia wniosków np. braku potwierdzonych przypadków zachorowań, powoływania się we wnioskach na ogólną sytuację epidemiologiczną w regionie – ogółem wydano 7 opinii negatywnych dla 6 placówek z terenu Powiatu Lubelskiego.



Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli oceniano warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym i dostosowanie ich do zasad ergonomii. Zwracano uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię blatów stołów, zapewnienie prawidłowego oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i wentylacji. W zakresie wyposażenia pracowni w meble – stoliki i krzesła stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróznicowany, regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole korzystają uczniowie ze wszystkich oddziałów klasowych o bardzo zróznicowanym wzroście. Coraz częściej stosowanym rozwiązaniem w placówkach jest użytkowanie przenośnych komputerów - notebooków, z których uczniowie korzystają w salach lekcyjnych nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Placówki wyposażone w stacjonarne zestawy komputerowe użytkują monitory ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki.



Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W związku z wprowadzeniem od 1 września 2017 r. reformy edukacji i wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego 8-klasowej szkoły podstawowej, kontrole sanitarne obejmują ocenę warunków do realizowania podstawy programowej w zakresie chemii. W wyniku kontroli stwierdzono, że nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne i zapewniają tym samym warunki do przeprowadzania doświadczeń na lekcjach chemii przez uczniów. W większości skontrolowanych szkół nie ma pracowni lub klasopracowni chemicznych, nie ma substancji i preparatów chemicznych. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy pomocy sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów lub doświadczeń przeprowadzanych przez nauczyciela na zasadzie demonstracji. Według informacji uzyskanych od dyrektorów szkół podstawowych dostosowanie placówek do prowadzenia zajęć z chemii z zastosowaniem substancji chemicznych będzie następowało sukcesywnie w kolejnych latach, po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące.

W 2020r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.



Placówki z pobytem całodobowym: Internaty, Specjalne Ośrodki Szkolno – Wychowawcze, Domy Dziecka.

Na terenie Powiatu Lubelskiego w ewidencji znajduje się ogółem 7 placówek tego typu: 2 Specjalne Ośrodki Szkolno – Wychowawcze, 4 placówki opiekuńczo – wychowawcze Domy Dziecka, 1 Schronisko dla Nieletnich. W 2020r. w ww. obiektach nie przeprowadzono kontroli sanitarnych, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Placówki wsparcia dziennego, wychowania pozaszkolnego, pozaszkolne placówki specjalistyczne, placówki rekreacyjne – centra zabaw

Na terenie powiatu Lubelskiego znajduje się 1 Świetlica Środowiskowa, 2 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, 1 Dom Kultury w 4 obiektach, 1 Centrum Zabaw. W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Warunki do utrzymania higieny

W 2020r. dokonywany był pomiar temperatury ciepłej wody w strumieniu przy punktach wodnych w pomieszczeniach higienicznosanitarnych, z których korzystały dzieci i uczniowie, mający na celu zwrócenie uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przed możliwością poparzenia się dzieciom, uczniom i młodzieży i zapewnienia centralnej regulacji mieszania ciepłej wody.

Ogółem zmierzono temperaturę ciepłej wody w strumieniu w 4 placówkach na terenie Miasta Lublin, wykonano 5 pomiarów. W skontrolowanych placówkach stałych stwierdzono zapewnienie bezpiecznej temperatury ciepłej wody przy umywalkach do mycia rąk w granicach 38⁰C-43⁰ oraz podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń higienicznosanitarnych tj. zniszczone ściany, glazurę, terakotę, armaturę sanitarną i stolarkę drzwiową stwierdzono w 5 placówkach, wydano decyzje administracyjne z terminem wykonania w 2021r.

W 3 placówkach stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w:

- Szkoła Podstawowa Czerniejów, Czerniejów 130, 23-114 Czerniejów
- Szkoła Podstawowa Osmolice, Osmolice Pierwsze 165, 23-107 Strzyżewice
- Szkoła Podstawowa Strzeszkowice Duże, Strzeszkowice Duże 255A, 24-220 Niedrzwica Duża.



Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W 2020r. nie oceniano dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków/uczniów z uwagi na to, że w 2020r. nie były kontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze wyposażone w meble zgodne z normą PN-EN 1729-1:2016-2, przywołaną w formularzu „Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii F/HDM/05”. Nie były wydawane decyzje administracyjne w tym zakresie.

Przeprowadzono analizę posiadania przez szkoły i placówki wyposażenia z certyfikatami na meble i sprzęt sportowy zakupione po 1997r.

Ustalono, że w zakresie posiadania przez placówki mebli z certyfikatami, zakupionymi po 1997r. 7 skontrolowanych placówek posiadało meble tj. stoliki i krzeselka w 100% z certyfikatami bezpieczeństwa.

Ponadto ustalono, że w zakresie posiadania przez placówki sprzętu sportowego z certyfikatami, zakupionymi po 1997r. 6 skontrolowanych placówek posiadało wyposażenie w sprzęt sportowy od 10% do 100%. 1 placówka była wyposażona wyłącznie w urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 r. nieposiadający certyfikatów.



Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego ocenie podlegają tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych w placówkach szkolnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocena prowadzona jest pod kątem zachowania zasady rozpoczynania zajęć o stałej porze dnia w ciągu tygodnia oraz zachowania różnicy nie większej niż 1 godzina lekcyjna pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia.

W roku 2020 oceniono plan lekcji w 7 placówkach, w 144 oddziałach. W placówkach równomierność rozkładu zajęć lekcyjnych pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia jest przestrzegana.

W skontrolowanych placówkach szkolnych (szkoły podstawowe) zajęcia lekcyjne prowadzone były w systemie jednozmianowym, szkoły zapewniały dojazd do szkoły autobusem szkolnym.



Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

W 2020 r. stwierdzono, że placówki szkolne ze skontrolowanych zapewniły możliwość pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych. Placówki wywiązują się z powyższego obowiązku. Najczęstszym sposobem realizacji tego wymogu było zapewnienie wydzielonych półek lub szafek w salach dydaktycznych, przeznaczonych dla danego oddziału klasowego. W dokumentacji prowadzonej przez szkoły, w zarządzeniach dyrektorów lub zapisach z narad pedagogicznych zawarte są powyższe informacje. Rodzice uczniów o zastosowanych rozwiązaniach informowani są o podczas zebrań w szkole.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W związku z bardzo dużą liczbą oddziałów w szkołach podstawowych i dużą liczbą godzin wychowania fizycznego, infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach na terenie Powiatu Lubelskiego w dalszym ciągu jest niewystarczająca. Część placówek posiada jedynie sale rekreacyjne.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W skontrolowanych szkołach uczniowie mieli możliwość korzystania w: 1 placówce ze śniadań, w 4 placówkach z obiadów jednodaniowych w 2 placówkach z obiadów dwudaniowych. Z wyżywienia korzystało: 84 uczniów- śniadania, z obiadów jedno i dwudaniowych 498 uczniów, w tym 51 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych przez Ośrodki Pomocy Rodzinie.



Wypoczynek dzieci i młodzieży

Informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których wypoczynek jest organizowany uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. W 2020r. jedna placówka wypoczynku letniego nie była zgłoszona do bazy wypoczynku tj. wypoczynek letni zorganizowany w formie półkolonii w miejscu zamieszkania w Stajni „Złota Podkowa” ul. Kandydaty 40, Niedrzwica Kościelna, 24-220 Niedrzwica Duża.

W roku 2020 nadzorem objęto 42 formy wypoczynku zimowego i letniego (w tym: 6 form wypoczynku zimowego i 36 form wypoczynku letniego) . Z wypoczynku skorzystało ogółem 166 uczestników.

ODDZIAŁ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie sprawuje zapobiegawczy nadzór sanitarny nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych.

Działalność Oddziału polega na kontrolowaniu procesów inwestycyjnych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania, realizacji i przekazywania do użytkowania oraz na etapie przygotowania do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych.

Zadania Oddziału skupiają się na ochronie zdrowia ludzkiego przed ujemnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności w następującym zakresie:

1. kontrola warunków higieny środowiska zewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanego sposobu zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, w tym sposobu ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem, sposobu uzdatniania wody, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochrony sanitarnej,
- planowanego sposobu oczyszczania i odprowadzania ścieków, w tym lokalizacji urządzeń do oczyszczania i odprowadzania ścieków i związanych z nimi obszarów ograniczonego użytkowania,
- planowanej gospodarki odpadami, w tym lokalizacji miejsc gromadzenia / składowania odpadów,
- planowanego sposobu ochrony zdrowia ludzkiego przed hałasem środowiskowym i zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego, w tym położenia obszarów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy na pobyt dzieci i młodzieży oraz zabudowy na pobyt osób ze szczególnymi potrzebami w stosunku do obszarów przemysłowych, tras komunikacyjnych, w tym dworców i lotnisk itp., lokalizacji ekranów akustycznych i rozwiązań technicznych systemów wentylacyjnych;

2. kontrola warunków higieny środowiska wewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanych warunków higieny pracy, w tym sposobu ochrony zdrowia pracowników przed szkodliwymi czynnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi,
- planowanych warunków higieny procesów nauczania i wychowania,
- planowanych warunków higieny wypoczynku i rekreacji,
- planowanych warunków zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach przeznaczonych na wykonywanie działalności leczniczej,
- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w budynkach zamieszkania zbiorowego dla osób ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem właściwego oświetlenia, wysokości i kubatury pomieszczeń, właściwego układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego

wyposażenia technologicznego, właściwych rozwiązań instalacyjnych, właściwej jakości środowiska wewnętrznego (komfort cieplny, komfort akustyczny, komfort jakości powietrza).

W 2020 r. zakres działalności Oddziału obejmował następujące zadania ustawowe:

- udział w postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- udział w postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej, w tym wyrażanie zgody na zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych;
- opiniowanie projektu planu remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku;
- przeprowadzenie kontroli obiektu budowlanego w trakcie budowy;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do użytkowania, w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych (w tym obiekty oświatowe, żłobki, obiekty związane ze środkami farmaceutycznymi, obiekty związane z bronią i amunicją, obiekty instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, niektóre obiekty działalności leczniczej, obiekty z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej), w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- wydawanie stanowisk w innych sprawach:
 - opinii dla potrzeb krajowego systemu ekozarządzania i audytu EMAS,
 - decyzji o wyrażeniu zgody na założenie / rozszerzenie cmentarza,
 - opinii w sprawie uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy,
 - innych opinii wg przepisów szczególnych;
- wydawanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane zadanie;

które wykonywane są na wniosek inwestora / prezydenta / burmistrza / wójta / regionalnego dyrektora ochrony środowiska / strony skarżącej albo z urzędu.

Dodatkowo w 2020 r. Oddział na bieżąco współpracował z innymi organami uczestniczącymi w procesach inwestycyjnych, w tym organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego, organami ochrony środowiska i organami ochrony zabytków, oraz z rzeczoznawcami ds. sanitarnohigienicznych.

Realizacja zadań Oddziału w zestawieniu liczbowym:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w formie opinii - 7, w tym 0 negatywnych,
- opiniowanie dokumentu (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w formie opinii - 10, w tym 1 negatywne.
- wydanie opinii co o potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia (droga gminna/powiatowa, zakład produkcyjny, zakład zbierania i przetwarzania odpadów, stacja paliw, ferma hodowlana) na środowisko, a w przypadku takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w formie opinii – 88,

- uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (zakład leczniczy, zakład produkcyjny, lokal gastronomiczny, oczyszczalnia ścieków, warsztat rusznikarski) w formie opinii – 26, w tym 5 negatywnych.
- wydanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych wg art. 56 ustawy Prawo budowlane (lokal gastronomiczny, pawilon handlowo-usługowy, żłobek, zakład leczniczy, dom pomocy społecznej, przedszkole, oczyszczalnia ścieków, stacja diagnostyczna, zakład produkcyjny, szkoła, świetlica wiejska, dom kultury, budynek zamieszkania zbiorowego) w formie opinii – 30.
- wydanie stanowiska w innych sprawach w formie pisma / opinii / decyzji / zaświadczenia / postanowienia – 138, w tym 0 negatywnych.
- kontrole (wizytacje) obiektów budowlanych - 54, w tym 26 kontroli, podczas których stwierdzono występowanie nieprawidłowości,
- w tym kontrole obiektów w trakcie budowy - 1, w tym 0 kontroli, podczas których stwierdzono występowanie nieprawidłowości.

Ważniejsze procesy inwestycyjne (etap z udziałem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie):

INWESTYCJE SAMORZĄDOWE

- zakończono rozbudowę szkoły podstawowej w Turce gmina Wólka (etap dopuszczenia do użytkowania);
- zakończono budowę świetlicy wiejskiej w Miłocinie gmina Jastków (etap dopuszczenia do użytkowania);
- zakończono realizację biblioteki publicznej i świetlicy środowiskowej w Panieńszczyźnie gmina Jastków (etap dopuszczenia do użytkowania);
- zakończono budowę stołówki w budynku szkolnym w miejscowości Wysokie gmina Wysokie (etap dopuszczenia do użytkowania);

INWESTYCJE INDYWIDUALNE

- zaplanowano zakład produkcji karmy mokrej dla zwierząt w Niemcach przy ul. Przemysłowej (etap wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych);
- zakończono budowę laboratorium badawczego urzędzeń oświetleniowych w Panieńszczyźnie gmina Jastków (etap dopuszczenia do użytkowania);
- zakończono przebudowę młyna wodnego do celów gastronomicznych w Bychawie gmina Bychawa (etap dopuszczenia do użytkowania);

występujące konflikty społeczne związane z procesami inwestycyjnymi (etap z udziałem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie):

- stacja paliw w Konopnicy gmina Konopnica (etap wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych);
- zakład produkcji karmy mokrej dla zwierząt w Niemcach przy ul. Przemysłowej (etap wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych);

najczęściej spotykane braki / nieprawidłowości:

- etap strategicznej oceny oddziaływania – pominięcie wymagań dotyczących warunków wodno – gruntowych dotyczących cmentarzy oraz zasięgu i ograniczeń w zagospodarowaniu ich stref ochrony sanitarnej, występowanie niespójności zapisów części tekstowej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- etap oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, etap uzgadniania dokumentacji projektowej – niekompletne dane technologiczne dotyczące inwestycji;
- etap kontroli obiektu budowlanego – brak dokumentacji powykonawczej w zakresie odstępień od projektu budowlanego;

zauważalne trendy / kierunki rozwoju procesów inwestycyjnych:

- spadek liczby składanych protestów odnośnie procesów inwestycyjnych,
- najwięcej zgłoszeń planowanych / zrealizowanych procesów inwestycyjnych na obszarze gminy Konopnica,
- brak zgłoszeń planowanych / zrealizowanych procesów inwestycyjnych na obszarze gminy Zakrzew.

Wszystkie postępowania były przeprowadzone **na wniosek** zainteresowanego podmiotu lub w odpowiedzi na wystąpienie organu prowadzącego główne postępowanie administracyjne, a liczba przeprowadzonych postępowań była nie tylko pochodną liczby realizowanych procesów inwestycyjnych na terenie powiatu lubelskiego, ale również skutkiem trwającego w kraju stanu epidemii, stąd liczba zrealizowanych zadań Oddziału nie daje podstaw do formułowania miarodajnych wniosków na temat rozwoju inwestycyjnego na obszarze powiatu lubelskiego ani na temat poprawy bądź pogorszenia się stanu sanitarnego na obszarze powiatu lubelskiego.

Ocena procesów inwestycyjnych przeprowadzona w ramach przeprowadzonych postępowań skupiała się w szczególności **na ocenie ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania oraz minimalizacji tego ryzyka.** Przy wydawaniu tej oceny dążono do wypracowania najbardziej korzystnych rozwiązań planistycznych, projektowych, a następnie wykonawczych, zapewniających ochronę zdrowia ludzi i jednocześnie uwzględniających istniejący stan środowiska, istniejące / dostępne rozwiązania techniczno-budowlane, interes publiczny i względy ekonomiczne. **Tylko występujące ewidentne braki / nieprawidłowości rozwiązań planistycznych, projektowych lub wykonawczych decydowały o wydaniu stanowiska z wynikiem negatywnym, w pozostałych przypadkach postępowania były prowadzone aż do uzyskania stanowiska pozytywnego.**

Część prowadzonych postępowań administracyjnych, głównie dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, była przeprowadzona **kilkakrotnie** z uwagi na kilkakrotne uzupełnianie materiału dowodowego i/lub wnoszone skargi / występujące konflikty społeczne.

Część kontroli obiektów budowlanych była przeprowadzana **powtórnie** w związku z występującymi w tym danym obiekcie nieprawidłowościami.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zadania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były realizowane w różnych formach. Jednym z głównych przedsięwzięć było wdrażanie i koordynowanie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Lublin. Prowadzone były również działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do wybranych grup społecznych (np. pacjentów i personelu szpitala, właścicieli i pracowników zakładów usługowych) poprzez organizację akcji informacyjnych, punktów konsultacyjno - diagnostycznych, szkoleń, prelekcji, dystrybucji materiałów edukacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE w Lublinie oraz na monitorze LCD w budynku PSSE w Lublinie, jak też poprzez współpracę z lokalnymi mediami.

Ze względu na panującą sytuację epidemiczną w kraju, Oddział OZiPZ od lutego do końca czerwca 2020 r. podjął szereg działań profilaktyczno – edukacyjnych w związku z zapobieganiem, zwalczaniem oraz przeciwdziałaniem COVID-19.

Z uwagi na fakt, iż od 12 marca 2020 r. placówki oświatowe zaczęły nauczać w trybie on-line, niestety realizatorzy szkolni i przedszkolni napotkali duże trudności we wdrażaniu treści programów profilaktycznych koordynowanych przez PSSE w Lublinie, do których przystąpili w roku szkolnym 2019/2020. W związku z powyższym, jedynie nieliczna część placówek zrealizowała program w całości, a większość z nich przełożyła realizację programów na następny rok szkolny, deklarując wykorzystanie otrzymanych materiałów edukacyjnych w następnych edycjach programów.

W 2020 r. nie prowadzono wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej w ramach monitoringu interwencji programowych w placówkach na terenie miasta Lublin.

Programy profilaktyczne realizowane przez placówki oświatowe:

„Trzymaj Formę” – program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. W bieżącej edycji programu przystąpiło 31 szkół z terenu powiatu lubelskiego, obejmując swoim zasięgiem 2271 uczniów. Przeprowadzono dystrybucję materiałów do programu. Program w drugim semestrze został wstrzymany ze względu na wybuch epidemii oraz zamknięcie szkół.

„Bieg po zdrowie” - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkół podstawowych. Program realizowała 1 szkołę podstawową, zasięgiem objęto 20 uczniów i 20 rodziców.

„ARS, czyli jak dbać o miłość” - realizowany w ramach projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Jego celem jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu oraz narkotyków). Program zrealizowała 1 szkoła ponadgimnazjalna z powiatu lubelskiego, zasięgiem objęto 40 uczniów.

„Podstępne WZW” - program, którego celem jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat sposobów zakażenia wirusami HBV oraz HCV. Program realizowała 1 szkoła z powiatu lubelskiego, zasięgiem objęto 136 uczniów.

„Znamię. Znam je?” – program, którego celem jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, a w szczególności przekazanie wiedzy nt. czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienia zagrożeń i zasad profilaktyki. Program realizowała 1 szkoła z powiatu lubelskiego, zasięgiem objęto 174 uczniów.

Działania profilaktyczne i akcje edukacyjne:

Szkolenia pt. „Profilaktyka zakażeń oraz wymagania sanitarne dla zakładów żywnościowo-żywnościowych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji”

- Zorganizowano 2 szkolenia, w których udział wzięło 23 osób zawodowo związanych z gastronomią, sprzedażą produktów spożywczych, produkcją garmażeryjną oraz pracowników kuchni ze szkół, przedszkoli, żłobków oraz domów pomocy społecznej.

Profilaktyka palenia tytoniu

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat palenia papierosów i używania e-papierosów wśród nauczycieli szkół i przedszkoli .
- Prowadzono comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, placówkach ochrony zdrowia, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego głównym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy.
- Prowadzono cotygodniowe raportowanie meldunków podejrzenia lub potwierdzenia uszkodzeń płuc spowodowanych używaniem e-papierosów – raporty EVALI.



Profilaktyka substancji psychoaktywnych (środki zastępcze, narkotyki, alkohol):

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dot. substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy i alkoholu wśród nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Akcja „Bezpieczny wypoczynek”

Wysłano pisma z zaleceniami PPIS dotyczącymi organizacji bezpiecznego i zdrowego wypoczynku organizatorów wypoczynku na terenie powiatu lubelskiego. Uwzględniono problematykę chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, uzależnień, zagadnienia higieny osobistej.

Profilaktyka zatruc grzybami:

- Udzielano porad grzyboznawczych dotyczących określania przynależności gatunkowej grzybów.

Działania związane z profilaktyką zakażeń koronawirusem SARS-COV-2:

- przeprowadzono spotkanie informacyjne na temat sytuacji epidemicznej dla dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem SARS-COV-2. Prelekacja skierowana była do dyrektorów szkół i Placówek Artystycznych Regionu Lubelskiego,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych na temat profilaktyki zakażenia koronawirusem SARS-COV-2 oraz zachorowania na COVID – 19 oraz aktywnych linków do stron internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego na których zamieszczane były aktualności, instruktaże higienicznego mycia rąk i dezynfekcji rąk, ikonografiki Światowej Organizacji Zdrowia dotyczące zasad higieny i aktualnych obostrzeń, plakaty informacyjne przygotowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz numer telefonu infolinii Narodowego Funduszu Zdrowia. Wiadomości przesłano do podmiotów handlowych, placówek leczniczych, obiektów sportowo – rekreacyjnych, placówek kultury, obiektów zbiorowego zamieszkania (domów pomocy społecznej), podmiotów związanych z transportem publicznym oraz jednostek samorządowych mieszczących się na terenie powiatu lubelskiego ,
- dystrybucja plakatów informacyjnych dotyczących profilaktyki związanej z koronawirusem SARS-COV-2 wśród przedstawicieli placówek edukacyjnych, medycznych, prywatnych przedsiębiorców,



- Współpraca z Policją w ramach postępowań związanych z zapobieganiem przeciwdziałaniu COVID-19



Podsumowanie:

1. W związku z pandemią COVID-19 w 2020 r. realizowane były głównie zadania związane z przeciwdziałaniem transmisji wirusa SARS-CoV-2, co stanowiło działania priorytetowe służb inspekcji sanitarnej ;
2. W dobie pandemii zaobserwowano znaczny spadek liczby innych zakażeń i chorób zakaźnych szczególnie zakażeń rozprzestrzeniających się drogą powietrzną i kontaktową tj. infekcje grypopodobne, zatrucia pokarmowe. Powyższa sytuacja jest zapewne wynikiem wdrażania w 2020 r. wytycznych, zaleceń Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Rozporządzeń Ministra Zdrowia nakazujących stosowanie się do zasad reżimu sanitarnego, stosowania zabezpieczeń w postaci środków ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki), obowiązku dezynfekcji rąk, zachowania dystansu społecznego. Jednocześnie ze względu na trudności w dostępie do leczenia w podmiotach leczniczych i diagnozowania innych chorób, dane statystyczne dotyczące innych niż Covid - 19 chorób zakaźnych mogą być znacznie zaniżone;
3. Odnotowano niewielki spadek uodpornienia wśród dzieci;
4. Przeprowadzono kontrole pod kątem przestrzegania nakazów i zakazów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w obiektach użyteczności publicznej (środki komunikacji publicznej hotele, domy weselne, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne). w stosunku do podmiotów, w których stwierdzano drobne uchybienia wystosowywano pouczenia, w kilku przypadkach nałożono mandaty karne.
5. Pomimo trwania epidemii realizowano zadania dotyczące sprawowania nadzoru nad jakością wody oraz bezpieczeństwa żywności i żywienia;